

TIMISIANA.

Foia pentru trebuintele poporului roman.

Apare in fie-care dumineca.

Viétia prin lupta!

Lupta pentru viétia!

Pretii: Pentru Austro-Ungaria:
pe un an întreg 4 ft. — pe ¹/₂ de an 2 ft. — pe 3 luni 1 ft.
Pentru strainatate:
pe un an 14 franci. — pe ¹/₂ de an 7 fr. — pe 3 luni 4 fr.

Un numer costa 10 cr.
Anuntiri se publica cu 6 cr. de sir pentru fie-care publicare
si 30 cr. timbru.
Redactiunea si administratiunea fôiei e in Timisióra (Meier-

höfe, Schwanengasse 49) unde sunt a se adresa tóte cores-
pondintiele pre cum si banii de prenumeratiune.
Manuscripte nefolosite nu se retrimit.
Epistole nefrancate nu se primesc.

Tuturor amicilor fôiei nóstre, cunoscutilor, spriginitorilor si cetitorilor nostri salutare si serbatori fericite!

Din caus'a sfintelor serbatori, numerul viitoriu va aparé in a doua dumineca dupa Rosalii. Ca se nu sufera prin această stimatii nostri abonenti scadere, am dat numerului de fatia un adaus de jumatate còla.

Invitare de prenumeratiune

la

TIMISIANA

Deschidem abonament la foia nóstra rogand pre toti domnii preoti, investitori si carturari romani se ne spriginésca modest'a intreprimdere, cu atât mai vertos, ca pretiul ei este de tot moderat, astfel, incat si cel mai serac om póte se si-o procure — ear marimea si cuprinsul foiei dà prilej destul — celor ce o doresc — a se indeletnici in cetirea si scrierea limbei romane.

Pretiul fôiei e urmatoriu:

Pana la finea anului 1885 . . . 3 ft.
„ „ „ luni septemb. . . 2 „
„ „ „ „ Juniu . . . 1 „

Abonamentele se fac cu multa inlesnire prin asemnari postale (Posta-utalvány Postanweisung.)

Dela diece esemplare se dà colectantului un esemplariu gratuit.

La cerere, trimitem numer de proba bucuros orisicui, si fara plata.

Numere complete avem dela inceput.

Administratiunea „Timisianeii“.

Industri'a nóstra poporala.

De multe ori si-au pus invetiati poporului nostru intrebarea ca: óre are neamul romanesc industri'a sa propria nationala poporala, si raspunsul tot de atate ori a sunat in doua forme, unii diceau ca are, altii ca nu are.

Si unii si altii au avut si au si astadi dreptate.

Poporul romanesc 'si are industri'a sa poporala, pentru ca fie care neam pe fati'a pamantului are ceva in casa, in inbracamintea s'a, in sculele sale trebuincioase la seversirea muncii dilnice, ce nu se afla la celelalte neamuri, si ce numai el sengurle scie produce.

Si eara putem dice: ca romanul nu are industri'a sa poporala, pentru ca aceea nu e de fel respandita printre celelalte neamuri din lumea mare, si asia nu o scie nime, séu prea putini, ca ce póte romanul produce cu mintea, cu manile si cu munca nesfirsita a sa.

Industri'a altor popóre este latita si cautata in lume, industri'a poporului roman se marginesc numai intru a 'si acoperi el lipsele sale — ba, cu durere trebuie se o marturisim, ca si acést'a se face acuma numai in fórté mici proportiuni.

Adi nu ne mai place a purta lucrurile manilor nóstre, ci ne-am invetiat a da banii cu multa sudóre adunati, pentru nimicurile strainilor.

In loc c'a noi se producem atata ca se ne putem acoperi lipsele, si se mai remana si pentru de a vinde, nu producem mai nimic, uici chiar ce ne este nóua de lipsa, ei si acésta cumperam pe bani.

In asta privintia sunt alte neamuri cu totul altcum. Asia pentru esemplu Slovacia. Putem dice ca densii ocupa locul prim in cat privesce industri'a poporala. Pre slovaci nu-i vom vedé nici cand séu póte fórté rar risipind banii pentru a cumpera dela jidani marame pe séma nevestelor lor, ci acestea se imbraca cu lucruri facute de man'a lor. Pe ei nu vei vedé camesi gatite din panza cumperata, care nu tiene decat numai ca de leac; ci vei vedé camesi tari, gróse, trainice din panz'a facuta de nevestele lor.

Apoi lucrurile de lemn gatite de slovaci sunt cunoscute si cautate in tieri întregi.

Nu voim a dice prin acésta introduce, ca numai slovacii sunt ómeni harnici, si ca prin urmare romanul nu scie si nu voesce se produca nimic.

Scie romanul gati lucruri fórté fru-

móse si bune, dar lucrurile romanilor nu se respandesc prin lume.

De ce nu se respandesc? va intreba cineva, si cu tot dreptul.

Vin'a ca nu se respandesc nu este a poporului de rand, ci a clasei mai luminate, care nu tinde „o pincei“ cum ii place a numi clas'a de jos dar numai din gura. si numai la dile mari cand are lipsa de ea: dic, nu-i tinde nici un sprigin fie cat de mic.

Inteligenti'a, fruntea poporului roman are legaturi, se-au cel putin ar poté se aiba cu lumea din afara de tiara nóstra, dar' poporul de rand, care nu cunósce alte limbi decat dulcea si frumós'a sa limba romanésca: cum ar poté lega cunoscintia si legaturi mai strinse cu alte neamuri??

Dar' ar putea ceat'a luminata a poporului roman se inceapa cu respandirea lucrurilor romanesei deloc dela sine!

Intrebam si cerem respuns: cu cat sunt óre mai frumóse si mai trainice covórele cele scumpe cumperate din pravalii, decat cilimurile lucrute cu atata gust estetic si cu o asediare intru adevér poetica a colorilor deosebite — din partea tierancelór nóstre?? Si óre aceste cilimuri nu ni-ar face asemenea servitii, ca si covórele cumperate pe bani scumpi — dela straini si nu dela ai nostri, — si salónele nóstre perde-ar óre ceva din frumseti'a si eleganti'a lor prin această?! Nu, ci ar castigá numai!

Mergem si mai departe si intrebam: ca óre celelalte trebuintie din casele nóstre nu le putem acoperi cu lucruri gatite de satenele nóstre? Óre sterguri, masae pe mésa, pe paturi etc. etc. nu am poté cumpera dela tierancele nóstre platindule chiar ceva mai scump pentru ca sunt mai trainice?!

De portul nostru se nici nu mai vorbim.

Era odata o vreme, cand toti ómenii mari ai nostri, se inbracau in haine proprii nationale, si nu li era rusine de portul cel frumos poporal romanesc.

Domnitorii cei eroici ai tieriei romanesci, de cari tremurau odata turcii si alte neamuri resboinice, nu ni-i infatiasia

istori'a in frack, cilindre si papuci de lack ci ei dinpreuna cu ministrii si cu generali romani de odineóra erau inbracati toti in cioreci, sumane gatite din siuba romanésca, ear nu din postavuri nemtiesci si matasuri frantiudiesci!

In timpul de fatia nu mai vedem frumosul nostru costum national, decat la unele din damele nóstre, si póte nici aici nu se introducea, déca proni'a dumnedieésca care nu si-a uitat nici cand de neamul romanesc, nu punea corón'a „Romani ei“ pe fruntea unei femce-anger, care de si straina de nascere — astadi romana din tóta inim'a si tot sufletul, vediend portul cel incantatoriu romanesc, si entusiasmata de frumseti'a lui nu l'ar fi introdus in salónele sale domnesci. Va se dica, a trebuit se vina o straina de origine, care se observe eleganti'a si frumseti'a costumului nostru national, si se l'introduca in viéti'a practica, — damele nóstre nu au sciut'o face acésta.

Dar ne am abatut ceva dela tem'a inceputa.

Am dis ca poporul roman are industri'a s'a poporala, dar aceea nu este respandita, si prin urmare ne fiind respandita nu póte fi nici prea tare, desvoltata.

Vom vorbi alta data despre modul cum am puté respandi mai usior lucrurile romanesci prin lumea larga, de asta data ne marginim numai la insirarea acelor ramuri de industria, cari sar puté mai usior si cu mai putine spese desvolta in senul poporului nostru.

Dupa parerea nóstra aceste ramuri de industria ar fi: tiesutul, lucrarea lemnului si inplatarea de cosiare.

Poporul romanesc le cunósce pre tóte trei, le-au lucrat si le lucra si astadi.

Foisióra.

Mircea Dobrean,

schitia —

Vorb'a aceea: cui i se croesce reu tot reu ii merge.

Si róta norocului lui Mircea Dobrean apucase pe un ogasiu reu. Sermanul om! . . .

Saniile sburau usioare pe alunecusii zapadei din orasiul X., orasiu langa Dunare. Toti erau veseli; si cei din sanie si cei de pe jos; bogatii pentru ca aveau cu ce sa si satisfaca ori ce placere, saracii pentru ca era ziua craciunului si fiind ca, ori cat de mahnit ai fi, cand te vedi in fatia veseliei altuia, pierdi ori si cum din relele ganduri ce te muncesc si fara voia ti incepi a visa ca esti mai fericit de cum credi.

Toti aveau bani si a avea bani este... a fi fericit!

In dilele craciunului toti cei cari au, i si deschid pungile. — cari cum pot, pentru acei cari n'au, si ast fel toti sunt veseli.

Dar ori-ce ni ar fi, ori cat de veseli vor fi ceia falti, ori cat de multi bani ai avea, veseli'a fuge din casa ti indata ce ai pe cine-va bolnav.

Asia era in ziua aceia Mircea Dobrean.

Toti din orasielul in care locuia il cunosteau. Toti stieau ce om de treaba si econom era. Si toti il plangeau din inima pe bietul om de nenorocirea ce a picat pe casa lui. —

Nu este casa romanésca se intielege de tieran, in care se nu se cunósca resboiul, si se nu se scie lucra pe el; si se lucra, si si ties' panzeturi si cilimuri de frumseti'a cea mai mare. In Ardeal este tiesutul siubilor si a postavului de lana, isvorul de traiu a sute si mii de case romanesci, dar ce traiu? cum am dice: de adi pe mane; de o stare mai buna materiala indesiert vom intreba, caci de si se lucra earn'a vér'a la resboiu, un sporiu material nu se vede.

Ce este caus'a?

Romanul scie lucra, are rivn'a se lucereze, inse lucrul lui merge prea incet, si fiind productul manilor sale prea putin, nici nu se cauta cum ar trebui, si astfel nici nu se platesce dupa cum ar meritá.

O scim, ca negutiitorii ori, ce articlu, l' cumpera mai bucurosi si l' platese mai bine déca l' capata intr'o cuantitate mai mare, si cu tot dreptul, pentru ca dela mai mult si doband'a lor e mai mare.

Asia si cu lucrurile din resboiu, facute de man'a tierancelor nóstre.

Inzedar se va duce satean'a la negutiitoriu din orasiu -- cu doua séu trei sterguri se i le cumpere, caci dieu acela se va cam indoi; pana ce déca i-ar duce o suta din ele, garantam nainte ca i le va cumpere si i le va plati mai bine (presupunand ca acele sunt lucrate bine si frumos)

Dar cand pacatele mele se gat eu o suta de sterguri cand cu una am de lucru o di intreaga? ne va intreba satean'a nóstra.

Eata vorb'a nóstra ca lucrul nostru se face prea incet.

Si cu instrumentele care ne stau la indemana nici nu se póte altcum.

Resboiul nostru e tot acela care l'

Par'ca fost facut sa se bolnaveasca cu totii unul dupa altul! Mai intaiu mum'a lui, care a si murit. Cum a ingropat'o pe ea, hop! se bolnavece Chit'a, fat'a lui, si peste trei zile o ingropa. La cate-va septemani dupa asta, aide! se bolnavece el si zace vre-o luna si jumetate. Cu doctori, cu babe, cu leacuri, cu descantece scapa ca prin urechile acului. Nu trece mult si se bolnaveste si Sand'a, nevast'a lui. Acum e bolnav fiul ce l'a mai ramas.

Bietul om, nu stie unde i mai sta capul! Ba du-te la doctor, ba du-te la patica, ba la bab'a cutare sa i descante de deochiu si de *din vent*, ba la mosiu cutare, ca stie sa traga de minune si cum o pune man'a are sa l' faca senatos, ba cate si mai cate! Si el, bietul om alearga intr'una oftand si intreband. Tot ce i spune unul si altul face, si tot de geaba!

Cate-o data l' vedi, om in toata firea, plaugend ca un copil! Cate-o data chiar, se dice, ca si ese si din minti sermanul! Numai D-zeu sa fie cu el! Nu i ajunge ca Sand'a, de cand cu boala a ramas cam cu un fel de nebunie, care de vre o cata-va vreme a inceput s'o intetiasca.

Doamne padieste! Nu-e lucru curat! Femeile vorbesc ca ar fi vediut-o mai de multe ori, noaptea, esind din casa si ducandu-se cu ochii inchisi, pana la mormant, — care e aproape de ei, — si oprindu-se la mormental Chitiei, D-zeu s'o erte! ii aprinde candel'a, ii tamaiaza mormentul, si pe urma vine iarasi acasa.

foloséu si mosii si stramosii nostri cu sute de ani mai nainte.

Inse lumea nóstra nu e tot cea vechia lumea a mers mereu inainte, si cu to pasii sau desteptat si ómenii si si-au inputinat lucrul perfectionanduse pe tóta dir'a. Unde scieau mosii nostri de telegraf, de cale ferata, lumina electrica si alte lucruri cari te pun in uimire cand cugeti la cat perfectiune a ajuns mintea omenésca? Unde erau nainte masine de trierat, semanat, secerat etc. Pe tóte terenele vedem dara inbunatatiri si inlesniri in lucru, si asia si la tiesut sau aflat inbunatatiri. Sau construit resboie pe cari lucrul merge mai repede si nu este prea obositoriu.

Stepanirea tieriei nóstre a infiintat apoi „scóle de tiesut“ unde se propune tiesutul pe resboele aceste mai practice, si dupa cum o scim cu rezultate fórte frumóse-

Óre nu ar puté ómenii nostri se trimita din tot satul cate o nevésta mai destepta pe cateva luni la una din scólele numite, ca se se faca cunoscuta ca progresele facute pe terenul acesta, — si apoi si cate un barbat mai istetiu, care se pricepe la lemnarit, se 'si ea mustra de pe resboiele cele noi practice, pentru de a le introduce in intreag'a comuna?! —

Lasam in grigea conducatorilor satenilor, ca se mediteze asupra acestor dise, si se lucre dupa cum le dicteaza inim'a si consciintia! —

Tot astfel stam si cu lemnaritul, ba dóra si mai reu.

Tieranii nostri dela paduri, mai ales cei din partile banatului, si de-a lungul Muresiului muncesc amar la lucruri de lemnaria, precum: dóge, spitie de róte, osii etc., apoi la legarea maturilor de mestecan, ear cei de pe locuri mai

Ba anca Doamne apara pe tot romanul! bab'a Catinc'a spune ca ar fi vezut la ea toate apucaturile de la inceput ale bietei Constand'a, care si ea a inebunit in urn'a mortii barbatului ei. Pecat! Daca o vrea D-zeu sa moara si Gheorghitia, apoi nici vorba ca nimic n'o sa se mai aleaga de casa lor.

Dumnezeu le face pe toate bune, dar si el cate-o data, lasa, ca prea 'si bate joc de crestini! Ei, dar ce se dici! Vointia lui nu e? si noi, ca fapturile lui, nu trebue se suferim totul fara cea mai mica, inprotrivire?

Si toti se roaga pentru bietul Mircea.

— Gheorghitia, a tatei! Spune, ce vrei se ti cumpere tata? Uite! ti-am adus un calusiel pentru anul nou, un catielusiu o musica . . . Aide! scoala se te joci cu ele! Ce stai asia? Ori nu poti? Sa ti ajute tat'a

— Of, tata! lasa-me ca mi e foame!

— Sando, auzit'ai? li e foame! De cand n'a cerut el se manance! O, Doamne, l'ai scapat! Doamne tot esti tu bun! Da i, da i mai iute sup'a de pui!

— Dar nu vreau eu asta! asi manca . . .

— Spune, mamei ce ai manca?

— Mama, stii c'ai facut d-ta, o-data, nist' ciorba de pesce de acela care a prins tat'a intr'o zi cand n'a gasit de lucru la camp, stii? Ce buna era!

— Si ai mai manca si-acum?

— Asi manca fiind ca era buna.

mlastióse la inpletirea cosiarelor, — strebat apoi cu productul lor — dupa drumuri de 3—4 zile—la tergul de tíera, si dupa ce le-a vendut, déca i 'ai întreba se 'ti spuna ca cat li-a remas castig curat, — nu ar fi in stare se ti-o spuna pentru ca castig intru adevér nu au. Li sá platit póte lucrul lor, — dar mai mult nimic!! — —

Nici nu se póte alteum.

Lemnul din care gatesc ómenii nostri lucrurile insirate, nu l primesc in dar, ci trebue platit; si inca bine platit. Unde pot ómeni se cumpere lemnul de-adreptul dela proprietariul padurei, mai merge cum merge, ca l capata mai eftin, — dar rar, fórté rar se intempla casul acesta.

Cei mai multi proprietari de paduri, cu deosebire statul, nu 'si fac mult lucru cu manipularea prea grea in modul acesta a padurei, ci o dau in arenda cu tabl'a, adeca un loc mai mare, de cateva jugere!

Si cine o ea in arenda?

Romanul nu, pentru ca pentru un teritoriu mai mare de padure nu dispune romanul de capitalele trebuincióse, — ci o ea in arenda — jidanul, care are bani, — si o ea cu un pretiu bagatel, cum am dice mai in cinste.

Jidanul apoi nu se pune la lucru, el se o tarsiéscá, el se lucre lemnele, ci o da in subarenda, séu vinde lemnele cu darabul, — dar cu ce pretiu? Intreit ba indicieit de cum e pretiul cu care le-a cumperat densul.

Ce se facem dara? Vor întreba ómenii nostri. Ajutati-ne!

Ajutam cu aceea ce putem si ce avem, adeca cu sfatul, care nu l am crutiát si nu l vom crutia nici pe viitoriu.

Constitutive in societati!

— Dar acuma cum are sa l prinda, dragul mamei! Pe Dunare curg sloi, si in orasiu nu se gasesce fiind ca e eracianul si piati'a e inebisa.

— Daca e asia, sa mi faci ciorba de alt-fel de pesce.

— Dar cea de pui, nu ti place?

— Nu! de pesce vreau eu!

— Ce dici, O se poti gasi tu pesce adi barbate?

— Se'ncere. Dar dupa ce'i manca o se te faci senatos, nu e asia puiul tatei?

— O, tata! Ce trica si c'o sa mor!

— Bine! O se gasesc pesce! Am se me duc la Nitia Badiu, el stiu ca are tot dea-una pesce 'n casa. Me duc!

— Dar sa vii mai repede, Mirceo, ca si mie 'mi-e cam greu. Nu sciu ce am! Me cam doare capul si cate o data 'mi vine sa plang si se rid. 'Mi se pare ca nu e semn bun.

— Me duc si me întore într'un suflet. Si pleca bietul om.

— Bietul Mircea! De cata vreme nu s'a odihnit el nici de cum! Si cum sa nu innebunesea? Doue morti si trei bóle nu e lucru putin! Si cand te gandesti la cheltui'la ce s'a scut, te ia groaza!

— Mama sa mi faci o cior . . . Al tipa speritul copilul tientind ochii catre fereastrá.

— Ce ai? Ce te doare? spune! vorbesce?

— Stii mama pe Costand'a cea nebuna? A trecum acum pe la fereastrá si ti a aruncat in fatia nisee apa.

Un om sengur nu are bani destui pentru de a puté cumpera o padure întreaga, inse dicee ómeni séu o suta de ómeni vor aduna mai usior sum'a care este de lipsa.

Formati dara satenilor voi între voi societati cu capital pe actiuni, si cand se vinde cate o padure séu ori ce alta mosióra, nu o lasati se cada in man'a jidanului séu a neamtiului — dela cari apoi se o rescumperati voi cu pretiu indicieit, ci o cumperati voi cu pretiul cel original — ne-insemnat, ca bagatel de tot de multe ori, — si profitul care l'ati dat jidanului séu neamtiului va remané in punga vóstra.

Pe asta cale ar fi apoi si mai usior a ve respandi productele manilor vóstre in lume, pentru ca nu ar trebui se faceti voi cu totii, drumuri de 3—4 zile pana la locul tergurilor de tíera, ci c'a corporatiune, vati puté pune pe alta cale mai simpla si mai eftina cu negutietorii vostri in contielegere adeca: prin scrisóre.

Nu ar trebui voi se mergeti la ei, ci ei ar veni la voi, — pentru ca avand lipsa de lucrurile vóstre, ar cautá se si le procure pe ori ce cale, — ear voi ne avand prea mare lipsa de parale, nu a'ti fi si liti se alergati pe la usile lor recomandandu-ve marf'a, inbiindu-i cu ea, si in cele din urma viediendule-o cu un pretiu mai de nimica dupa placul lor.

Societati de aceste nu este ceva nou.

Boemia, adeca tieranii sateni din Boemia au demult asemenea societati, si pe banii pusi la olalta si-au zidit si pus in miscare fabrici de diferite lucruri precum de bere, de zahar, chartia, postavuri etc. etc.

Déca satenii nostri ar avea asemenea societati, asemenea tovarasii — multe sar pu-

Un fior rece trecu prin corpul mamei si pofta de a ride si plange ii veni iarasi; dar se stapani.

— Ti s'o fi parut dragul mamei. Nu stii tu ca ea a murit de mult? S'apoi nu vedi ca fatia mea e curata? dise ea stergandu-se coprinisa de oare care spaima.

Stiu, dar tat'a nu mai vine cu pescele!

— De abia o fi ajuns acolo pana acum. Si zici tu ca nebuna 'mi a aruncat ceva in fatia? Ha, puiul mamei?! . . .

— Lasa me mama, ca nu mai pot se vorbesce. Par'ca me apasa ceva pe pept. Nu vedi mama, ca siade un ture pe mine? Gonesce'l!

Atatai mai trebui creerului bietei femei, slabit de boala si veghiere, pentru ca se si inchipueasca ca in adevér un ture sta pe pieptul copilului ei. Si ea l vedea mai bine: ea l vedea ca într'o mana tinea de gat pe Chitia, deja moarta, si cu ceia-lalta cauta se impedece respirarea lui Gheorghitia.

— Ha! Ha! Ha! Credi c'o se mi l omori si pe acesta! Ha! Ha! Ha! Omoara'l! Omoara'l de! Nu'ti da mana, caei te tien bine de gat! Omoara'l! Nu mai misca . . . iti place? Ha! ha! ha! . . .

Si biat'a femeie in nebuni'a ei, crediend ca sugruma tureul, sngruma chiar pe acela pe care voisa se l scape!

— Ha! ha! ha! Ce chef! . . . Gheorghitia! ai scapat, Gheorghitia! ai scapat . . . Ce? vrei pesce? asteapta sa se faca diua . . . Nu mai me

té face, si mult s'ar puté castiga pe terenul industriei nationale.

Nu este lucru greu a face ceva cu bani, adeca cand dispuni de bani multi, — cu parale scie lucra ori si care; dar este frumos, si arata o minte agera acela om, care cu putini bani scie se faca treburi mari.

Cati barbati avem noi in senul neamului nostru, carii numera in averca lor cate dicee mii de fiorini, si cugeti ca se misca dela locul acela mai departe? Nu! tot cu atata reman! Un jidan care dispune astadi de dicee mii: in patru cinci ani are de patru cinci ori atata.

Noi nu scim se ne invertim pararele nóstre, asia dupa cum o cere lumea de astadi.

Cel mai usior, si tot odata si mai eftin ram al industriei nóstre poporale este inpletirea cosiarelor.

Materialul, (nuelile) nu costa nimic.

Fiesce care om care are casa, are si o gradinutia langa ea, si in gradinutia si ceva loc gol, — de alta parte salca, care ne da nu-elele pentru cosiari cresce ori si unde numai mezeala destula se aiba, si cresce repede, mai repede ca ori si care lemn pe lume.

Déca aveti dara cat de putin loc gol la livedi, in gradinele vóstre séu chiar si naintea casei si déca locul numai in catva este apatos, si prin urmare priincios pentru salci, umpleti'l cu lastari de salca ca nu ve va fi spre nici o stricare. Déca chiar nu voiti se ve ocupati cu inplatirea cosiarelor, aveti cel putin nuele pentru ingradirea gradinelor vóstre, ear déca le lasati se créscá mari, aveti lemne pentru foc.

Inpletirea cosiarilor e inse destul de simplu lucru, asia ca l 'póte usior invetia fie-cine, — mai departe nu este obosito-

doare capul . . . Ha! ha! ha! Cand o veni Mircea . . . Aidem sa'ti dau pesce!

Si descultia in desordine, ia cadavrul copilului si l duce, ca o vijelie spre Dunare, cantand si sarind. Aci, din sloi, in sloi se duce pana la mijlocul ei si da drumul cadavrului pentru ca se manance pesce. Cadavrul, cadiend in apa, loveste sloiul: sloiul se zgudue, se lovesce de un altul si, spargenduse, se cufanda sub greutatea nebunei —

Mult timp de atunci s'a veduit prin lume un om mergand cu capul in jos ca si cum mersul lui n'ar fi avut nici un scop. Din cand in cand insa tresarea, se oprea si incepea a se uita si a asculta in toate partile. Acel om era Mircea Dobrean care cate-o data alerga dupa o grupa ideala, ce fugea inaintea lui, si i striga:

— Uite pesce! V'am adus pesce!

Si alerga intr'una, pana cadea de oboseala. Astfel ajunsese in vremea aceea Mircea Dobrean.

Sermanul om! . . .

S. Grozea.

Tu!

— schitia —

dupa Björnson Björnsterne.

Era sburdad din fire, pentru ca era unicul fiu al tatalui seu. Cand s'a nascut, fagaduse ba

riu, si se p $\acute{o}$ te seversi atunci cand timpul e ploios, adica nefavorabil pentru alte lucruri-

Judecati bine cele insirate de noi pana aicea, si ve faceti voi singuri socoteal'a fratilor sateni, ca este cu cale, si este bine ce am grai't noi?! . . .

D $\acute{e}$ ca aflati de bun sfatul nostru, atunci incepeti a ve pune in miscare si voi, si nu reamaneti tot c $\acute{o}$ d'a celorlalte popoare din tiara. Sciti voi dical'a: ca dumnedieu nu lasa se se innece omul in apa, d $\acute{e}$ ca mai face si el cat de putin din mani!

Faceti si voi dara din mani, si ve faceti loc inainte, in sirul celorlalte pop $\acute{o}$ re luminate si avute.

In diu'a de astadi un popor care nu are cultura si nu are avere nu numera nimic, si lumea cealalta trece peste el la ordinea dilei ca cum nici nu ar exista pe fati'a pamantului.

Romanul voinic din fire, si viteaz in lupte, a aretat de nenumerate ori ca are vi $\acute{e}$ tia, si inca nu un'a, ci dupa cum o dice poetul „n $\acute{o}$ ua vieti in pieptul de arama!" Arate romanul, ca nu numai pe campul de batalia, ci si in cele culturale, si in cele economice tiene pasiu cu lumea.

Lumea merge tot inainte!

Nainte; se pasim si noi cu ea! . . .

Pentru economi si econ $\acute{o}$ me.

Mancare calda pentru galitie (h $\acute{o}$ re). Ore nu e stricacios a da gainilor si celorlalte animale sburat $\acute{o}$ re domestice, mancare calda? Ac $\acute{e}$ sta intrebare o raspunde un anumit Jul. V $\acute{o}$ lkschau in o foia germana in modul urmatoriu: in decursul unei trecute, am dat galitiilor mele, in dilele reci grautie de grau si cucurudiu incaldite bine, astfel incat esia fum din ele. Ca turbate se aruncau t $\acute{o}$ te spre nutretiu. Am facut apoi esperintia, ca gainile

tranul ca fiul seu va avea o s $\acute{o}$ rte cu mult mai buna decum avea el.

Si si-a tienut fagaduinti'a.

Pana ce densul castigase a treia suta de mii, prin intrebuintiarea tuturor mijlocelor posibile si imposibile: baeatul seu facea calatorii pe la Paris, si urcase toti muntii Svitieriei.

Banii sburau de minune din manile ba $\acute{e}$ tului, si lucru natural, nu prea voeau se se desvatie de ac $\acute{e}$ st'a indatinare, — se duceau mereu, asia! incat t $\acute{e}$ nerul domnisor ajunsesse la o pracsu fabul $\acute{o}$ sa in cheltuirea banilor.

In subscriptiuni era neinvin!

D $\acute{e}$ ca batranul seu tata subscri $\acute{a}$ pentru atare scop filantropic cinci dieci de bani: feciorul seu subscri $\acute{a}$ de sigur o suma indiecita.

— Dar' domnule Norgen — diceau atuncea colectatorii cluburilor sociale — vedi ca fiul dtale atata . . . . .

— Dragii mei domni! fiul meu p $\acute{o}$ te se o face, pentru ca are un tata avut, dar al meu a murit de mnt!

— Tata draga! Eri s $\acute{e}$ ra urit m'a urmarit fatalitatea! (nenorocirea).

— In joc?!

— Da! Am perdut doua mii de galbeni!

— Pfai urit lucru!

Nu te supera tata! Conte Klinkonst $\acute{o}$ m i-a castigat!

Cu ac $\acute{e}$ sta descoperire se inpaca apoi batranul. Fiul seu a jucat carti cu un conte, se cuvine dara ca se si plat $\acute{e}$ sca nobila petrecere.

incepeau cu mult mai timpuriu a ou'a, decum o faceau ac $\acute{e}$ sta mai nain'e. Tot in modul acesta suna si raportul facut de un econom cu numele Cr Schmidt, adica: ea galitiile $\acute{o}$ ua mai mult, mai timpuriu si fac $\acute{o}$ ua mai bune d $\acute{e}$ ca in dilele reci de eara le incaldim nutretiu. O incercare nu costa multa truda, se p $\acute{o}$ te convinge fie-cine.

C $\acute{o}$ j'a de nuca, c $\acute{a}$ lac pentru podele. Cine a curatit nucile verdi de c $\acute{o}$ j'a lor, o va sei ca degetele lui au fost la inceput mangite, mai terdiu au primit apoi o col $\acute{o}$ re frumo $\acute{s}$ a bruneta, care numai dupa multa frecare si spalare a perit de pe degete. Mesarii de mult folosesc c $\acute{o}$ j'a de nuca la gatierea politurei pentru mobile. Asia putem folosi inse c $\acute{o}$ j'a verde de nuca si pentru facerea politurei pe s $\acute{e}$ m'a podelelor din chiliile n $\acute{o}$ stre. Adica: ferbem la foc cojile de nuca, si cu ap'a aceea vapsim de doua-trei ori podelele, pana ce va primi padimentul o col $\acute{o}$ re inchisa. Col $\acute{o}$ rea e f $\acute{o}$ rte frumo $\acute{s}$ a si trainica, ear lacul se p $\acute{o}$ te intrebuintia si fara oleu, va se dica nu ne costa chiar nimica — d $\acute{e}$ ca avem numai nucile. Nu se sterge, pentru ca intra in lemn, — pana ce lacul intrebuintiat de noi, d $\acute{e}$ ca nu e fia de tot, adeseori se intempla ca se lipesc de talp'a cismelor.

Sterpirea paduchilor de flori. Si ac $\acute{e}$ sta e o intrebare, care a ocupat mult mintea gradinarilor si a amicilor de gradini si flori frumo $\acute{s}$ e. Sunt primejdiosi si stricaciosi plantelor s $\acute{e}$ u ba, e lucru egal, nimeni nu-i place sei v $\acute{e}$ da cum butoresc frunzele florilor celor mai frumo $\acute{s}$ e. Mijlocele cele multe — d $\acute{o}$ ra prea multe — recomandate din t $\acute{o}$ te partile, au avut pana acuma s $\acute{o}$ rtea mijlocelor recomandate in contra durerii de dinti, adica: nici unul nu a folosit. Un gradinariu patit a venit la ide'a buna, si a aflat un mijloc sigur pentru sterpirea lor, d $\acute{e}$ ca cumva nu'l va insiela si pre densul credinti'a lui cea prea mare. Eata ce ne spune: Dupa ce am folosit t $\acute{o}$ te fara rezultat, am pus un pesce mort intr'o $\acute{o}$ la, l'am lasat acolo cateva dile pana ce a inceput a miros $\acute{a}$ greu. Atunci l'am luat si l'am purtat pe de asupra plantelor hantuite de paduchi. Ac $\acute{e}$ sta procedura am continuat $\acute{o}$ cateva dile si paduchii

— La una totusi te-asi face atent! — acestia se fie banii cei din urma carii ii pierdi in carti!

-- D $\acute{e}$ ca nu sunt perduti tata! dise sburdanicul ba $\acute{e}$ t, sucindu' si mustatiile abia resarite si gatinduse d'a merge eara 'si in club.

— Dar? — intreba batranul.

— Nu 's perduti, ci au ajuns in alte mani.

Intru adev $\acute{e}$ r, era o gluma potrivita ac $\acute{e}$ sta, si batranul de buna seama ar fi ris cu dulce de ea, d $\acute{e}$ ca nu scia ca glum'a l'costa doua mii de galbeni.

— Tra $\acute{e}$ sca bravul nostru consotiu micul Norgen! strigau cei din „clubul se carabusilor" toti nisece teneri veseli, carii cu o desteritate deosebita scieau se st $\acute{o}$ rca mustul din lamaca plac $\acute{e}$ rilor lumesei.

Membrii clubului ciocneau cu entusiasm mare pocalele cu micul Norgen, — ce pentru densul era nici mai mult nici mai putin decat pretiul a siese iegii din vinul cel mai bun.

Vi $\acute{e}$ tia ac $\acute{e}$ st'a intru atata ii placea, incat abia la al treidiecelea an al verstei se hotari a se insura si si atuncea mai mult la indemuul prietenilor.

Petirea lui a fost originala de tot.

— Domnisi $\acute{o}$ ra! dise el — fire-ai aplecata a 'mi fi cons $\acute{o}$ tia fidela pe cararea vietiei mele?! . . .

— In intielesul cuvantului — cam cu greu! fu respunsul teneriei fete, facand ea alusiune la cursul vietiei lui, dar luand treab'a in intielesul

au perit de pe plante, fara a fi fost aceste valemate. Cine o vre — probeze! —

Curatirea mobilelor. Spre a face mobilele curate ca si ogli d'a, ea un lot de rade cina de „Alcanna" si o ferbe in 5 — 6 linguri de oleu de canepa intr'o $\acute{o}$ la noua, inse la foc m $\acute{o}$ le fara mare flacara; dupa ce sa recit mestecatur'a ac $\acute{e}$ sta unge cu ea mobilele, si peste 24 de ore le freaca bine cu un postav curat.

Lemn serat. Se vor mira cetitorii nostri ca ce va se fie ac $\acute{e}$ sta bazaconia, si totusi e ceva probat si pas in pracsu de pop $\acute{o}$ re intregi. In m $\acute{e}$ a insula Sardinia se folosesc mijlocul urmatoriu, destul de simplu, la pregatirea lemnului din care se fac rotile de car, care apoi inpedeca incunirea si creparea spitiilor si a naptilor. Mijlocul e urmatoriu: lemnul care se va folosi pentru facerea de roti se pune in apa cu sare cat de multa si se lasa in ea 8 — 10 dile. Prin ac $\acute{e}$ sta lemnul astfel se intaresce, incat nici caldur'a s $\acute{o}$ relui si nici alta tempestate nu i mai p $\acute{o}$ te strica.

Cum se se apere vitele in contra muscelor? O intrebare e ac $\acute{e}$ st'a care inca a fost pusa de multe ori din partea economilor nostri, si putini sau aflat carii credeau a o fi putut $\acute{o}$ raspunde. In timpul cel mai nou se recomanda urmatoriu mijloc, aflat de botanistul si medicul Graun. Se speh vitele cu apa castigata prin ferberea unei plante cu numele Polygonum hydropter care se capata in ori ce apoteca. Muscele nu se vor mai apropria de vit'a udata cu fluiditatea ac $\acute{e}$ sta. — Asia o dice Graun.

Sterpirea vermilor, din straturile cu legume. Se efeptuesc dupa descoperirile facute in Anglia, prin udarea straturilor cu apa mestecata cu sare! Cine vre face incercare!

Schimbarea perului la cai. D $\acute{e}$ ca in primav $\acute{e}$ ra, caii nu 'si schimba la timpul indatinat perul, caus'a nu p $\acute{o}$ te fi alta decat lips'a de sange, s $\acute{e}$ u o neregulata mistuire. In casul acesta este bine a da cailor sare, s $\acute{e}$ u sulfur, s $\acute{e}$ u si var. Arsenicul, care ce e drept produce un per frumos si o statu'a frumo $\acute{s}$ a, nu se recomanda la nici un cas pentru ca e stricacios. Mijlocul cel mai simplu si mai practic pentru sanatatea animalelor, si care totodata

priceput de dta, me angagez la misiunea aceasta grea!

Cand sau reintors ambii din calatori'a de nunta, consocii lui Norgen se pregateau pentru o excursiune sotiala.

— Lizisi $\acute{o}$ ra! dise el la gar'a proxima pana te duci tu acasa, eu alerg la prietenii mei se i salut! Sper inse ca ne mai vedem astadi! Cu aceste cuvinte a serit din vagon, si de atuncea tener'a nevasta e mai tot sengura.

Si nevast'a parasita, lasata singura cu necesurile dilnice si cu grigile cele multe casnice, 'si uresce curand vi $\acute{e}$ tia ac $\acute{e}$ sta, si acolo 'si cauta si afla distragere si placere unde nu trebuie, altor'a 'si increde v $\acute{e}$ tr'a fara bucurii a carei ingrigire nime nu o doresce si nime nu i-o multiamesce.

Femea la inceputul casatoriei, cand ferbe inca beti'a placerei sfintite — trebuie se inc $\acute{e}$ pa marea si frum $\acute{o}$ s'a misiune care se numesc educarea barbatului.

Si trebuie se e face aceasta chiar espunanduse primejdiei de a se incrucisia elementele de loc la inceput

Este mult mai bine d $\acute{e}$ ca se curatia de loc la inceput situatiunea, de cat se se face aceasta dupa un rationament lung plin de dragoste, si de „nu 'mi pasa" care e numai educatoarea dulce a leneviei.

Cand domnul Norgen a sarit din vagon, si si a trimis tener'a si frumo $\acute{s}$ a nev $\acute{e}$ sta sengura singurica la cuibul nou: ceva simtire sioda, caracteristica, sar pute dice melancolica a trecut prin

grabesce schimbarea perului e — pisat de orz cu sare, dar incaldit bine. De acésta se dai cailor demineati'a si séra, si vor schimba perul fara intardiere

Din viéti'a sociala.

Predica de postul mare.
prelegere publica tienuta in 11. Martie 1883 intr'o serata a reuniunei romane de lectura din Timisióra.

Dómnelor si domnilor!

V'am promis pentru sér'a acésta o disertatiune, si cum vedeti vin a'mi implini promisiunea. Domnilor, cu carii am convenit in dilele din urma — am comunicat tem'a despre care doream se ve vorbesc astadi; si toti si-au esprimat dorintia se auda adi, in diu'a ultima a carnavalului — ceva vesel, ceva umoristic, ce te face se ridi si se uiti pacatele ce dora le-ai comis sub domni'a cea nebuna a principelui usiurel de minte numit c a r n e v a l. M'am convins in sírsit si eu, ca tem'a care mi-am fost ales'o, e prea seriósa pentru diu'a de astadi, cand nervii acelor'a carii au gustat din placerile carnavalului sunt inca prea escitati si asia am pus'o la o parte pentru timpuri mai potrivite.

Ce se fac inse, cand glumetiú nu sum, umorist cu atat mai putin, ear de a fi vesel eu cel putin nu am nici o cauza, si, de pasit trebuie se pasiesc naintea Dvóstre, ce se fac: ca se nu injurati cumva, ca chiar acuma cand dupa celelalte multe, v'am pus si noi bir pe cap, ve oferim prea putin, si ca numai cuantitativ ve tienem de urit, pana ce calitativ; peat de timpul perdit?

Nu voi face nimic alt'a, decat ve voi roga se nu fiti pré aspri in judecata, ei se luati in considerare puterile reuniunei nóstre, debile.

Despre ce se ve vorbesc, asia in pripa nu v'asi sci'o spune, — ce o marturisese singur, este o recomandatia fóрте rea pentru mine, dar n'am ce' mi face.

Fiind ca in carnaval multe se earta omului, ce alta data i s'ar lua in nume de reu, cer permissiune, c'a eu — care pe la baluri nu am putut ambla — se fac alt esces; se ve tien o p r e d i c a de postul mare despre diferite teme

inim'a si senul tenerei femeii, dar pe tóta diua se mangaea cu aceea, ca timpul e un maestru mare si timpul va folosi si aicea.

Si purcediend din acest principiu indemanatic, inca densa ajuta barbatului se se iubrace cand se gatea d'a merge in „clubul scarabusilor.“

— Carole scumpul meu! grigi se nu recessci!

— Carole draga! Se nu 'ti dau cumva si sialul?

— Unde 'ti e cravat'a barbatielului?!

Si Carol cel scump, barbatielul desmerdat, tacea si venea acasa totdeauna dupa mediul noptii, si bié'ta femeie parasita, totdeauna e destépta si 'l róga se grigeasca de densul, se nu remana prea lung timp afara din casa, ca ea se teme, si nu póte dormi de grigea — lui.

Odata a voit se pasiésca mai energie. I-a spus ca baetiú cresc cu dilele si devin tot mai selbatici fara crescere, Arate odata ca el e parintele lor si ca el e domn in casa!

Domnul Norgen scupa un'a repede pe un covor fin.

— Ce gust neplacut! dise densul necajit. Am mancat branza, si asia se vede ca a fost stricata! Ce se atinge de baeti — ai uitat tu ca este scóla si ca acolo trebuie trimisi!

Scóla, statul!!

Parintele modern acestora le concedede tóte. Intórce spatele catra adeveratul loc al educatiunei, catra familia, si veneaza tot numai dupa placeri momentane!

inspirate de moment, teme pentru a caror desbateri in public alta data póte ca v'ati supera, dar astadi in diu'a ultima a carnavalului sum sigur ca nu le veti lua-de vatematóre, si mie 'mi veti erta pacatul de a ve fi tienut prea lung cu vorb'a.

Fiind ca in carnaval damele pótra scepstrul, ele vor fi tenorul séu mai bina dis sopra-nul vorbirei mele, care va fi alcatuita mai numai din cugete si constructiuni singuraticé, abuna óre cum se fac si predicile nóstre romanesce

Acésta ce e drept e o prelegere de tot abnormala, d'ar vedem ca noi in genere traim in timpuri abnorme. Chiar si vremea se pare ca si-a perdit cumpetul; si noi o patim cu ea tocmu' asia cum o patiesc adese-ori multi teneri amoresai, carii voind se dea si nóptea semn despre importanta lor existintia se due de fac serenada sub ferestr'a amantei, si cand astépta mai cu dor se cada o floricea séu alt semn de recunoscintia din feréstra, se pomenesc ca din senin cu un ciubar de apa rece versata de manile mamei inimice pe capul cel inferbentat, si de o data s'a finit si serenad'a, si amorul infocat, — si cine scie óre nu a fost acésta o medicina buna si folositoare pentru ei?!

Asia si noi respirám deja in cuget aerul cel dulce de primavéra, damele se socoteau si se pregateau cu toaletele mai usióre, ear vestimintele de eara le-au pus la o parte, ba póte si in alte locuri unde nu Dlor se ingrigesc de ele. ear profesorul nostru de cant la cursul superior, dupa cum se numesce el insusi cu predilectiune se cuget'a-se serios se virésc'a in program'a de astadi si canteceul „In maiu te dai pe plaiu“ etc. cu ce altcum s'a produs corul nostru si pe la Noemvrie, Decembre; cand de odata ne pomenim ca capriciele timpului ne-a vrajit mai in eara ca ear'a.

Altcum si serata nóstra de adi e abnormala. Pana acuma adeca a fost norma a fi noi c a v a l e r i, a ne produce cu ce scim si a nu primi nici o plata. Adi asemenea ne producem numai cu aceea ce scim — dar pe bani! Ne am dat si noi dupa spiritul timpului. Am cugetat ca adeca damele pot umbla din casa in casa adunand parale pentru atare scop filantropic. si prin urmare se fac dame de revolver, precum sunt si jurnalisti de revolver — durere adi si intre-ai nostri: putem incepe si noi — vedind ca de colectele cu list'a fug deja ómenii — alt mod de a ve scóte

— Trimite-i la scóla! — Asia de dur sunara cuvintele aceste, ca si cum ar fi esit dintr'o óla vechia de tuióchea, care legase prietenia cu rugin'a, séu dintr'o dudu de cosiu plina cu funingina. — pentru ca beutur'a multa, si fumatul cel lung facuse scórtia pe gatleanul dlui Norgen, apoi acésta ii cam tempise si simtiul de — tata.

— Pentru aceea este scóla! . . si cu cuvintele aceste, placutul parinte modern aprinse o sugare, fluierand ariele unei operette moderne; chiema apoi pe feréstra un servitoriu de strada la sine.

— Audi tu Sven! dise el servitoriului, se mergi de loc la clubul scarabusilor si se spuni pe cinci óre se pregatésca punciul comandat! Pentru douasprediece persóne! Audit-ai, se nu uiti! . . .

— Carole draga! Se te astept cu cin'a?

— Cina tu singura cu copiii.

— Carole draga! Óre se aducem astadi in ordine cartile nóstre de socóta?

— Avem timp si mane!

Mane inse se mira domnul Norgen ca unde perira asia iute banii?! In busunariu nu mai simte nimic. Ciudat lucru! Intórse busunarele pe dos!

— Unde draci sunt! sciu bine ca mi au mai ramas nisece galbeni! . .

— Catarino! striga pre servitóre — ean cauta bine nu sunt bani in captusial'a sumannlui, — diu intemplantare vor fi ajuns acolo!

— Carole! ii dise nevast'a ingrigit'a privindu-i

paralutiele din buzunariu, inse pentru un scop adeverat filantropic, si de a cea am pus taxa de intrare pentru serata de adi.

Voim adeca a cumpera un clavir nou si bun, ca pe de o parte prin hodoróza nóstra vechia dar scumpa se nu ne mai fie periclitata tob'a urechilor, ear pe de alta parte voim se ajungem la o armonia cel putin in tonuri, caci noi romanii de aici altcum si asia nu o cunóscem acésta. Relatiunile nóstre se pot asemenea cu clavirul nostru cel vechiu, pe care ori cat am fi batut tastele, séu nu ni-a dat nici un respuns, séu respunsul a sunat altcum, nu dupa cum am dorit noi; e fals si el in internele sale, cum se fie dara ómenii altcum? Numai atata ni-a mai lipsit, ca clavirul nostru, vedind ca publicul nu este multiemit cu tonurile ce le-a dat: se 'si fie luat intr'o séra piciórele pe umere si ofensat se fie fugit atara strigand si el: „cu Dvóstra nu se póte pertracta!“ dapa cum o fac unii domni de ai nostri la desele nóstre siedintie, cand din intemplantare reman in minoritate cu vre-o parere a lor.

Damele nóstre sunt si in privint'a acésta cu mult mai politicóse. Ele cand se cred vatemate cu vre un cuvânt, séu si numai prin o privire, ba chiar si cand 'si inchipuesc numai acésta: nu mai vin de fel in adunarile societatii nóstre, si numai dupa invitari multe, si rogari comunicate prin deputatiuni esprese: 'si intore fatia frumósa eara catra noi si fac se nu sufera reuniunea nóstra vre o scadere. De aici inainte inse, déca prin sucursul Dvóstre vom fi in stare a ne procura un instrument propriu dupa cum dorim: vom avea totdeauna simbolul armoniei naintea nóstra, si sper si cred ca vom lua si noi esemplu dela el; ear cand totusi vre-o córda va da ton fals, se va gasi dóra vre un acordor binevoitoriu atat pentru clavir cat si pentru inimele discordate.

Acordorii clavirelor si acordorii inimelor se deosebesc intru putin unii de altii; deschilnirea e aceea, ca la clavir pot fi acordorii si barbati si femei, pana ce la inimá trebuie se fie acordorul de gen contrariu, adeca: barbat la femeie, femeia la barbat.

Si vedeti, tocmu' pentru aceea a esistat si va esista — sper — si in viitoriu reuniunea nóstra cu tóte ca jurnalele multe si frumóse care le avem in reuniune, au fóрте putina putere atragatóre, si deplang ca niste amerezi parasiti si despretiuiti trista lor esistintia neconsiderata de nimeni.

cu drag in ochi — spune 'mi unde ai fost eri?!

— No! acésta nu ti-asi puté-o spune in pripa!

— Carole draga! dóra i-ai perdit! . .

— Hm, hm! . .

— Scumpul meu! dóra 'ti sunt descosute buzunarele?

Naintea nevastei tenere tóta treab'a era asia de misteriósa. Dieu buzunarele nu erau descusute! Hm, hm! . . Multa vreme a siedit domnul Norgen cu capul proptit pe mani. Misteriósa perire a banilor a causat inse mai multa spargóre de cap femeii decat barbatului! — — —

— Tata! dise baé'tul cel mai mic care nu-mai ce sosise dela scóla cu streicutia cu carti sub suóra: Tata! asia ni-a dis invetiatoriul ca tot la o suta de ani se ivosce in tóta famili'a cate unu, care e silit se ea in spate strait'a de cersitoriu!

— Minte!! . .

— Scii tu tata — continua micutiul privind cu ochii lui venati, inocenti si plini de adever spre tata-seu, — scii tu, cine va purta in famili'a nóstra strait'a cersitoreasca?!

— Cine?? . .

— Tu!! . .

Domnul Norgen trase o palma buna peste gur'a micului profet, dar prea terdiu — vorb'a esise din ea!!

Noi am trait cu politic'a; am adunat barbati pentru femei, si femeile pentru barbati, — sciind ca aceast'a de sigur va ave' mai mare putere atragătoare caci ce se faci: asia e lumea facuta, ei sunt unii pentru altii creati, de si, séu mai bine dis chiar pentru ca diferese foarte mult unii dela altii. Creatiunea lor inca sa intemplat intr' un mod cu totul diferit; barbatul — dupa bibliá — e din lut, ear femeea din cóst'a barbatului facuta, de aceea ii zace barbatului asia tare la inima femeea, de si adese ori ar crede omul ca femeea e creata din lut, caci prea greu apasa stomahul multor barbati, ai acelor'a adeca, carii afara de stomach alt dumnedieu nu cunosc.

Asia ne putem esplica si aceea, de ce barbati umbla dupa femeea si nu d'a întorsa. Déca femeea e facuta din cóst'a barbatului, lucru prea natural ca acestuia ii lipsese o cósta, prin urma. re umbla ca se o afe eara. Déca apoi si-a aflat cóst'a sa propria, e omul complet si fericirea sa intreaga, ear déca din nefericire a nimerit o cósta straina — in tóta viéti'a lui va simti tot — bóldé in cósta.

Eu sum de alta parere. Eu cred ca dumnedieu cioplind intaiu pre om-barbatul, a veduit ca nu a facut alt'a decat, un tandala, care nu este in stare a se governa pre sine cu atat mai putin lumea — universul, si tóte cate sunt intr' ansul. I s'a facut mila de el si i-a dat un sotiu, care se faca apoi om din el. La inceput nu era botarit ca ce sotiu se-i dee? De i va da un anger, omul mai curand faee din el om, decat angerul din om anger. I-a facut dara un sotiu alcatuit dupa fantasi'a cea mai mare. Adeca: a facut un aloat din flori de lillii, si picaturi de róua; ia dat apoi forma de fiintia, pe fatia i-a pus doi boboeci de trandafir, in ochi doua stele, in gura mararitare din fundul oceanului, in inima córde de cele mai fine, i-a inspirat apoi un suspin de iubire unul de misericordia, si femeea a fost gata, — si a pre-dat'o primului barbat, si femeea a facut din barbat om cum se cade.

Noi barbati datorim dara mare multiamire femeilor, si totusi ce vedem? ca in camar'a inimei barbatilor presidéza egoismul, gelosia e vicepresiedinta, si secretarése sunt ur'a si invidia, ear intre membri in comitet numai ici colea mai vedi si dragostea si virtutea curata.

Cu totul altfel sunt inimele femeilor. Ele sé-

Correspondintia bucuresciana.

(Romanismul, visul lui Mosiu Jancu, — Mosiu. — 10 Mai.)

„Noi carpin ceriul cu stele, noi mangim marea cu valuri.“

M. Eminescu „Epigonii.“

Cata dreptate, cat adevér nu putem constata in aceasta magnifica creatiune a distinsului nostru poet!? — Stremosii si parintii nostri credeau in totul, si deosebit in puterea lor ca romani, „noi nu credem in nimic;“ in noi „totu'i calp, totu'i strein.“

Mai vertos simtiul nostru national e foarte drept judecat prin aceasta linia; e cam amara dar atat de adeverata acésta sentintia incat, daca am mai avea numai o picatura din acél sange ce miscá vinele parintilor nostri, daca am mai avea numai un dram de interes pentru conservarea nostra nationala, ar trebui sa ne acoperim fatia in mani si se plangem amar.

Lipsindune inse acest dar, nu suntem catusi de putin miscati de durerea poetului care cunósce pericolul ce ne amenintia, nu suntem catusi de putin schimbati prin inspiratiunile sale maretie ci stam si urmam mereu cu „carpirea ceriului si mangirea marei.“

Asia ne presentam naintea acelor streini carii servind sciintielor, vin se studieze viatia, starea si moravurile nostre nationale. Si óre cum ne judeca ei? Asia dupa cum suntem; dupa cum ne infatiesiam naintea lor: „Totul in noi e calp si strein!“ „In noi totul e spoiala, tot e lustru fara baza!“

mana cu un tren de calea ferata, care primesce mai antaiu epistótele, apoi pachetele si la fine pre intregul pasagier. Asia si la femei, antaiu epistóte de amor, apoi pachetele cu daruri, si in sfirsit domnisiorul intreg. Acésta in sine nu ar fi nimicá, si o afu de foarte natural, dar se intempla de multe ori ca domnisiorul se priveése intru adevér de pasagier si intru o buna demineatia aude numai glasul conductorului seu gentil strigandui: „aussteigen!“ . . . De ce se leaga casatoriile pe viéti'a? Ca se póta dice femeea catra barbat: „tu esci idolul meu si tu esci viéti'a mea!“ Multi barbati inse sunt gata cu respunsul ca „si tu draga esci viéti'a mea, dar mie mi s'a cam urit de viéti'a!“

Barbatul si femeea sunt un corp si un spirit, dar e intrebare ca care e corpul si care e spiritul? Fiind ca femeea are simtiri mai multe, fantasia mai mare, de sigur ea e spiritul si barbatul e corpul, de aceea multi barbati se ingrozesc cand cugeta la nemorirea sufletului! Si fiind ca sufletul totdeuna predomnesce corpul, este foarte usior de esplicat si dominatiunea pantofului, de care nu prea scapa nici un barbat. Aceast'a e sórtea barbatului si sciut este ca de sórtea sa nu scapa nime. Barbatul e corpul, femeea este spiritul, de aceea cred damele nostre in emigrarea spiritelor, caci si lor le place adese ori se umble pe la promenade, soaree, baluri, calde si alte petreceri, pana ce bietul barbat acasa lucra si se chinésece pentru castigarea paniei de tóte dilele.

Si vedeti, pe langa tóte aceste, adeverat'a fericire a omului consta in casatoria si viéti'a conjugala, si totusi in timpul de fatia vedem atati holtei tomnatici, séu cum ii numese cei din Romani'a „burlacii“, si sciti pentru ce? Pentru ca dupa un proverb nemtiese „casatoriile se léga in ceriul!“

Déca s'ar lega casatoriile in cafanea, birt, ori alt loc de petrecere, ar fi bine, caci acolo mai usior ar afla barbati drumul, dar pana la ceriul e prea lunga calea!

Altcum se fim drepti, e si cam greu se se gasésca doua suflete egale. Adese ori barbatul fara spirit cauta o femea cu calitati inalte ca se 'si ascunda cu ele debilitatea sa, si de condamnat este femeea aceea cu cultura inalta, care 'si cauta barbat mai simplu decat densa, numai pentru ca se 'l póta predomni, pentru ca

Ori-care dintre st eini, daca va voi sa fie franc si sincer fatia de adevér, nu va poté zice alteeva despre noi decat: ca suntem romani cu cuget frantuzese, nemtiese, grecesc etc. séu ca suntem francezi, nemti, greci etc. cu cuget romanesc. Ca suntem romani in cuget ca 'n simtire, in graiu ca si 'n aparintia — *dómné feresce!* Abia cautand cu lumina pe la ameadii cum facea fie-ertatul Diogenes — va pótea descoperi dóra vre-un atare roman. —

Se vedem cum este alcatuita societatea nostra bucuresciana?

Aici vedem un cerc de tineri carii tien sus si tare ca densii sunt fii ai „gintei latine“ cu inspiratiuni romanesci, dar ascutendu'i nu vei intielege nimic ce disputa, daca nu vei sti cumva limba franceza, caci ce vrei, densii sunt licentiati a institutelor M din Paris, unde cu ajutoriul pungilor grase a le parintilor lor, au obtienut de fapt diplome in tóte sciintiele inalte si astfel stand treab'a, misiunea lor la portile orientuui nu póte fi alta decat: a respandi in original lumina lui Robespierre, Musset s. a.; ca 'i va intielege cineva ori ba, putin le pasa.

Alaturi cu acestia vedem un card de greotiei si bulgaroi cu nasul rosiiu, disputand cu vehementia, in cel mai curat limbagiu romanesc: ca decedatul Rosetti nu au facut bine a se lipsi de sarindare, parastase pomelnice, fiind ca „Biserica“ a fost si trebeu se fie (asia dupa cum era ea pe timpul fanariotilor) secul national al romanismului.

mai mare rusine dar si mai mare nefericire pentru o femea culta nu póte esista.

Am cetit in dilele trecute intr' un jurnal satiric un anuntiu de casatoria, comic de tot, de cari bar domnului se pot ceti in tóte dilele si in tóte jurnalele (chiar si „Amicul familiei“ din Gherla s'a apucat de votria), si acest anuntiu cetit, caracteriséza de minune spiritul timpului, cum adeca cugeta cavalerii moderni despre casatoria. Anuntiu suna in urmatoriul mod: „Un posesor de un bun mare, adeca e necesatorit, 'si cauta o sotia ca se 'si finésca in linisce dilele care le mai are. Nu e tener ca se póta deveni necredincios, si nu e batran ca se stea tot langa cuptoriu bantuit de podagra. Caracterul seu nu e asia de invidios ca se nu permita nevestei sale se tiena o féta de casa frumoasa, nici asia de bland se vada cu placere amicii de casa. Acest barbat neinsurat, de etate intre 16—60 de ani, 'si cauta dara a sotia, si nu ambla atata dupa bunuri mari pamantesci, ci se multiamesce cu bani gata, si cu tractare buna. Déca sufletul ei are ornament de briliante, atunci póte ea se aiba si alte ornamente si scumpeturi, déca e tenera póte se fie si frumoasa, déca si vesela si vióia nu face nimica, déca e casnica si económa buna cu atat mai bine“ etc. ect Asia dara, ca nu cere mult bunul nostru barbat??

Si acuma, fiind ca si noi in decursul vorbirei mele, ne am cam apropiat de postul mare, permiteti-mi se fac pe scurt unele reflexiuni de post mare, ce inse e bine se le scim si in carnaval.

Cand pretensiunile barbatilor sunt asia de esorbitante precum le a 'ti audit din anuntiu cetit, atunci nu e mirare ca casatoriile se cam rarese, dar óre de unde vine ca tenerii fac acuma asia de mari pretensiuni?? Sunt doua cause; una, ca tenerii ineep prea de timpuriu a trai, asia, ca sunt teneri inca dupa ani cand altcum nu mai sunt teneri: ear alt'a, (ca nici in partea cealalta se nu reman datoriu): pentru ca códele hainelor, si cu deosebire a hainelor de metasa si de catifea (de cari gurile rele dic ca ar fi fost multe si la balul romanesc) sunt adeseori mai lungi, mai estinse si mai voluminóse ca inim'a cu simtieminte frumoase si mintea cu cultura adeverata. Eu nu voesc de fel a dice ca damele nostre se nu se podobésca! Da, fac'o acésta, pentru ca esteriorul recomanda pre om, dar haina se fie neteda, curata simpla, si lucru de capetenia se nu treaca nici cand peste marginile pungei.

Dincolo alt roiu de nemti ovreesci, al caror nume se termina de vre-o 3—4 ani in „escu“ ear nainte se numieau Blau, Grau, Sau planuese dezvoltarea industriei nationale romane, imbracandusi membrii familiei lor in costum national romanesc, si asia mai departe, tóte clasele societatei nostre sunt cele mai romanesci, dar romanismul lor e chimirul séu cup'a placerilor; romanismul adeverat national e pentru toti „o fraza“ si toti ne intreecem a fi:

„Masci ridiende puse bine pe-un caracter inimic“ ca se ajungem la conclusiunea ca: „Prosti si geni. mic si mare, sunet, sufletul, lumina — Tóte 's praf . . . lumea 'i cum este, si ca dens'a suntem noi: un vis si-o deceptiune!“

Fiind vorba de vis cauta se ve impartasiesc visul lui Mosiu Jancu Mocanu, care l'am auzit din insasi gura lui.

Mosiu Jancu e negustoriu de vite, nascut in Transilvania dar astazi inpamentenit intru-un orasiu de provintia de aici, unde se bucura de cele mai bune conditiuni materiale

Afacerile l' au adus la B. ear intemplantia mi l' au facut tovarasiu de chilia.

„Am inca siese frati — 'mi dise Mosiu Jancu — carii sunt imprestiati in cele 4 parti a le lumii, si de carii nu mai stiu alta decat ca traesc, si sunt inca aceea ce au fost, si ce eram si eu cata vreme am trait pe pamantul mosilor mei, adeca iobagi; séu ca se vorbesc in limba

Natura, această cameriera escelentă a donat secul frumos cu atâte ornamente, atât corporale cât și spirituale, încât dieu, nu au nici o lipsă de acțiune pe sine toate colorile și toate câte le prescrie moda. Fiecare articol nou de modă ce l'înbraă o damă, e o ferăstră nouă prin care voese se fie veduța de publicul întreg; o scim înse din esprentiele dilnice ca într' o odaie cu multe ferestre e puțin zid solid, unde ai pute asiedia mobilele fericeiri casnice, mobilele iubirei și a le vertutei fara cari adevărată fericire nu există și nu pôte exista chiar deca ai avea comorile lumii întregi.

Pentru aceea trebuie să ne îngrijim mai înainte de toaletă inimii, și credeti mi frumoșe doșore și domne ca sunt toalete pentru inimi foarte frumoșe și foarte scumpe și elegante. Așa sunt: legatură iubirei a amicitiei și a concordiei; lantiiul de aur a datoritiilor de consorta și mama, velul pudorei și al inocentiei, margaritarele vertutii femeesci, inelul pretios al solidaritatii familiare și apoi cristalul religiositatii curate.

Vedeti dara cu câte scumpeturi ne putem inopodobi inimă!

Deca înainte de toate ne vom castiga aceste articole de toaleta, atunci vor deveni și pretensiunile domnisorilor mai moderate, și prin urmare va deveni și numărul casatoriilor în genere. dar cu deosebire a casatoriilor adevărat fericite cu mult mai mare.

E drept, ca pentru noi ar fi această o pierdere, căci dintre ai noștri care cum se însora nu ne mai cercetează, — înse tot una, în dragul Dvostre frumoșe dame suferim și această pierdere!! —

Amin!

Petru Oprisiu.

Noutati.

Reunirea romana de lectură din Timisoara si-a mutat locuinta în localitatile cafenelei „la trei rose” în fabricul Timisoarei.

Opinca se numește un jurnal roman care apare în fiecare duminica în *Resita* sub redactiunea dlui S. Poceanu. Costa pe an 4 ft și promite a servi intereselor culturale și economice a le poporului roman.

Starea sanitară a poporatiunii din comitatul Timisoarei a fost foarte nefavorabilă în luna trecuta. Au morit cu totul 1021 persoane dintre cari de bube — care morb a grasat epidemie în mai multe comune — 720; de lungore 220; în difteria au reposat 50; ear bantuiti de alte morburi 31. Peste tot au reposat din 1000 de persoane: 37. După religione au fost dintre cei morti 385 rom.

mai de moda, slugi fara plata, bagati la stapani fara inimă. Unul e pe la isvoarele *Siretului*, celalalt pe la *Crisiu*, al treilea la patele *Siminicului* al patrula la *Prut* ear ceilalti doi sunt aici, și prin ajutorul lor eu mam scapat de stapani.

Dar istoria vietii mele și a fratilor mei nu te va interesa baate, ci te va interesa urmatorii vis al meu:

Era o di frumoșă a lunei *Florariu* când obosit de alergările ce aveam se fac cu turmele *Grofului*, căci eram iobagiu, me arunca sub umbră unui stejariu, și somnul me cuprinse iute, iute. Dormind am visat ceva ce astadi după 37 ani iarasi mi sau aretat chiar în aceea forma, ce a buna seama trebuie să însemneze ceva. Vedeam ca sunt împreună cu toti fratii mei inrolati la arme; eram toti siette soldati — și inca ce mai soldati cum nu-am mai vediat la nici o imparatia, numai pe vremea *Zaverului* adeca vre-o cateva luni în urmă visului meu. Aveam un steag rosiiu pe care era scris cu litere de aur: „libertate ori morte” și în preajmă acestui steag noi formam un cerc ca de hora și ne pareca ca suntem atât de tari ca otielul flintelor ce aveam în mâni. Înaintea cercului ce formam un preot batren cu crucea în mana, ne striga mereu: „nainte cu dumnedieu feciori” și noi mana în mana pareca ca ne miscam pe o campie verde de pe siesurile patriei mele!..

cath. 12 luter. 7 reforma. 35 gr. cath. 612 gr. ort. și doi jidani. Cum se vede din cifre eara romanii fac majoritatea la — *perdere*.

Să oaută lucratori. În unele comune sau cam inputinat puterea lucrativa, și așa ministeriul de agricultură face cunoscut ca pentru durată lucrului mai greu adeca a secerisului sunt de lipsă în comună *St. Mihail roman* 50 de lucratori, pentru cercul *Delta* 800; pentru cercul *Versietului* 280, și pentru cercul *Cubinului* 240. Scirile mai amerunte se pot castiga dela referential economic al comitatului Timisiu, Dl. *Bela Jeszensky* advocat în Timisoara.

Omor pentru un pocal de vin. În *Szegedin*, un tener pecariu fara ocupatiune s'a bagat într' un birt și a hent un pocal de vin fara a fi apoi în stare să l'platēca. Birtariul i a dat în loc de respłata — pe usia afara. În curand se întorse tenerul ofensat în modul acesta, cu alti trei colegi și luara birtariul la scarmanate. Cel aruncat afara din birt strapunse cu un cutit grumasa birtariului așa, ca acesta în curand și dete sufletul.

O mama fara inima. În *Cosiu* (Romania) o nenorocita fata nascand un copil, îi lēga o piatra de gat și ca un ce obicinuit, îl arunca în fantana. La cercetare se constata ca fata fiind servitoare la preotul satului s'a trudit cinci dile, sub un stog de fen; stapanul ei și alti oameni sciau ca suferintiele ei sunt mai cu toate acestea nici un ajutor nu i-au dat. După nascere nimeni dintre cei ce sciau ca nascuse, n'a întrebat pe biat'a fata unde îi e copilul. Deca baeti' din sat n'ar fi descoperit cadavru în fantana, totul intra în regula generală.

Fat'a la interogatoriu a declarat ca si ea a facut ca și o alta fata; această la rendul ei, denumesc pe o alta, și ast-fel se constata ca în un scurt interval patru omoruri de prunci avura loc în acel sat, fara să se fi aflat ceva.

Cu această ocazie s'a observat că în judetiul acelă numărul copiilor nascuti morti a crescut în o proportiune îngrijitoare. Cea ce înseamnă ca copiii se ucideau îndată după nascere și era de ajuns d'a se declara ca s'au nascut morti pentru ca autorizatiunea de înmormentare se se elbereze și totul se se petreca ca în starea normală.

O trista aparintă această în țara romanēca, dar audm ca, s'ar fi luat masuri, energice ca nici o autorizatiune de înmormentare se nu se mai elibereze în urma declaratiunilor de nascuti-morti, pana ce mai antaiu medicul nu va face o constatare oficiosa.

Burs'a de Budapesta.

(în 22 Maiu 1885.)

Rent'a de aur ung. libera de dare 6%	94.10
Rent'a de aur ung. lib ra de dare 4%	—
Rent'a de chartia ung. 5%	92.25

Si inchipuesceti, astadi după 37 ani, în aceiasi di -- 3 Maiu -- visaiu acelasi vis, numai cu mica deosebire ca cercul nostru pareca ca se misca — nu pe campia verde ai patriei mele ci — în *sal'a Orpheu!*

„Ce-o mai fi însemnand si ast'a?” Me întreba Mosiu Jancu terminand istorisirea visului seu, ear eu i-am respuns ca: daca am fi noi nemti, am potea pune la loteria caci tot visul da mare prilej de castig, cu atât mai vertos visul mosiului avend multi numeri de 7, carii sunt cei mai norocosi; dar din nenorocire noi suntem romani și nu prea scim profit'a de ocașuni, nu combinam nimic, și nici nu vom castiga nimic.

Ca ne mai cunosecm de romani, e meritul poporului de rend care și în acest moment, drept dovoda a spiritului de conservare natională, are prasnical seu traditional, numit „Mosiu” — „Mosiu” e un fel de „balciu” (terg de țiera) tienut la *Bucuresci*, care incepend dela „*Inmaltivarea Domnului*” dureaza pana la „*Rosalii*” și si are istoria sa originală.

După istorisirea unor betrani, „Mosiu” sau „*Campul Mosilor*” si-a primit numele în urmă unei lapte ce au avut-o stuntenii cu Moldovenii în urma luptei din care Moldovenii au

Obligatiunile imprumutului dumului de fer ung. în argint 5%	146.50
Obligatiunile de stat ale drumului de fer oriental ung. (I. emiss. 1869) 5%	97.—
Obligatiunile de stat ale drumului de fer oriental ung. (II. emiss. 1878) 5%	122.50
Obligatiunile de stat din 1876 de la drumul de fer orient. ung. în aur 5%	107.—
Obligatiunile rurale ungare 5%	103.—
Obligatiunile rurale ungare din 1868 cu clausula de sortire 5%	102.75
Obligatiunile rurale timisiane 5%	107.—
Obligatiunile rurale timisiane d. 1867 cu clausula de sortire 5%	101.50
Obligatiunile rurale transilvane 5%	101.—
Obligatiunile rurale croato-slavone 5%	101.—
Obligatiunile ung. pentru reasumperarea diecimii de vin 5%	96.50
Inprumutul de loteria ung.	116.25
Loteria pentru regularea țisei și a Segedinului	187.50
Renta de papir austriaca	82.20
Renta de argint	82.70
Renta de aur	107.75
Lozele statului din anul 1860	183.75
Banca austro-ung.	867.—
Banca de credit gen. ung.	317.50
Argint	—
Galbini cesaro reg. de valuta	5.83
Galbini austro ung. de cate 8 fl. v. a.	9.—
100 marce în bancnote imp. germ.	60.15
London	121.70

Preturiile bucatelor

în Timisoara, după câte o mija metrică

În 15 Maiu n. 1885

Grâu, 73 de chilogram.	fl. — cr. — fl. — cr.
„ 74 „ „	7 „ 40 „ — 7 „ 50 „
„ 75 „ „	7 „ 50 „ — 7 „ 60 „
„ 76 „ „	8 „ — „ — 8 „ 20 „
„ 77 „ „	— „ — „ — „ — „
Secara	6 „ 60 „ — 6 „ 70 „
Orzul	6 „ 40 „ — 6 „ 60 „
Ovesul	6 „ 50 „ — 6 „ 60 „
Cucuruzul	5 „ 70 „ — 5 „ 75 „
Rapitia o mija metrică	— „ — „ — „ — „

Post'a redactiunii.

Dlul *M. Bucuresci*. A sosit ceva cam terdu, dar cum vedi totusi i-am facut loc, de si nu la locul potrivit. Tractatul despre „*filoxera*” cand l'primim? *E. C. Beregseu* în numărul viitoriu. Dlul *I. P. R. Sancel*. Ti-am împlinit dorint'a. Așteptam ceva cat de curand. Salutare!
Red.

Proprietariu, editor și redactor respondiabil:

Teodor V. Pacatian.

esit invingatori, remasose-ra multi invalidi și nepotinos-i de-a se hrani, și parte pentru ajutorarea asesor'a. parte de bucuria pazei încheiate între tierile surori, s'a adunat lumea din toate unghiurile tierii aci, pe acel camp de lupta, dand celor neputinciosi deveniti „Mosii” înainte de vreme milostivirea cuvenita ear' cu cei tineri și teaferi petrecand în bucuria și veselie. Apoi, ca la ori ce adunare s'a nascut și aci un terg, un schimb nu numai de idei și placeri, ci încet cu încetul și de interese materiale, carui, lucru natural, au urmat mai apoi și pungasiile astfel ca astazi, desi în fond și principiu e inca o adunare natională — „Mosii” de acum sunt totusi în alt sens serbatoriti ca odeniara — adeca ceva mai international.

Cu atât mai natională va fi estimp serbarea de 10 Maiu, a patra aniversare dela încoronarea regelui din Romania, fiind foarte mult popor de prin judetie deja pentru „Mosii” aci venit. Preparatele pentru aceasta serbare urmeza cu o activitate mare și daca timpul va fi favorabil, nu ne vom insiela în asteptările noastre, și vom avé o serbare frumoșă! — —

La revedere!

Mercurius.

T I P O G R A F I A

lui
Emil Hössler.

Timisióra, cetate, strad'a Zápolya, cas'a Mocsonyi
provediuta cu o cuantitate mare de litere de tot soiul si cu masini de cea mai noua constructiune
póte produce in timp scurt, in mod elegant, si cu un pretiu de tot estin ori ce tiparitari,

cum sunt :

journal, brosiure, opuri, protocoale pentru comercianti etc.

Deposit mare de papir si cuverte.

Se capata la moment protocoale in ori ce forma si marime, precum si tiparitari
comunale, bisericesci, advocatiale judecatoresci etc.

Mersul trenurilor calei ferate de stat austro-ungare.

(In valoare de la 1. Maiu 1885.)

Viena—Budapesta—Orsiova—Verciorova						Verciorova—Orsiova—Budapesta—Viena						Timisióra—Bazias					
Klm.	Statiunele	Tren.	Tr. acc.	Tr. d.	Tr. acc.	Tr.	Klm.	Statiunele	T. Exp.	Tr. d.	Tr. acc.	Klm.	Statiunele	Tr. de	T. mixt	T. mixt	
		Or. cl. I	2.	cl. I-III	cl. I-III	cl. I-III			Or. cl. I**	cl. I-III	cl. I-III			cl. I-III	cl. I-III	cl. I-III	cl. I-III
ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.	ore m.
—	Viena . . . . . pleca	11 25	8 —	8 35	3 30	8 23	—	Verciorova . . . . . pl.	12 15	5 50	6 6	—	—	Timisióra [sos] pl.	5 10	4 50	8 5
278	Budapesta . . . . . sos	6 9	1 44	5 37	9 10	3 57	6	Orsiova . . . . . "	12 16	4 20	6 50	—	34	Voitek . . . . . "	6 6	6 2	10 47
—	Budapesta . . . . . pl.	6 20	—	6 15	10 10	7 40	25	Baile Erbulane . . . . . "	12 44	5 55	7 21	—	75	Versietiu . . . . . "	7 21	7 47	2 54
350	Czegled . . . . . sos	—	—	8 54	11 29	9 35	29	Mehadia . . . . . "	—	5 8	—	—	95	Jasenova . . . . . "	7 58	8 51	3 15
—	Czegled . . . . . pl.	—	—	8 52	11 23	9 50	57	Porta orient . . . . . "	—	6 21	8 50	Tr. o. N. 14	121	Bazias . . . . . sos	8 41	9 20	6 14
468	Szegedin . . . . . pl.	10 36	—	12 44	2 2	1 23	96	Caransebesiu . . . . . sos	—	7 32	9 58	cl. I-III	—	—	—	—	—
580	Timisióra [Jos] sos.	1 6	—	4 12	4 50	4 20	135	Caransebesiu . . . . . pl.	—	7 37	9 45	3 6, 45 m.	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	194	Lugosi . . . . . "	—	8 33	10 53	5 6, 23 m.	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	Timisióra [Jos] sos.	4 44	10 4	11 55	8 6, — m.	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
640	Timisióra . . . . . pl.	1 14	10 5	5 50	4 45	4 40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Lugosi . . . . . pl.	—	11 43	8 40	6 11	6 42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
679	Caransebesiu . . . . . sos.	—	—	10 37	7 1	7 19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Caransebesiu . . . . . pl.	—	—	5 30	7 7	7 34	307	Timisióra . . . . . pl.	4 48	10 12	5 47	9 6, 53 m.	—	—	—	—	—
718	Porta orient . . . . . pl.	—	—	8 52	8 12	9 2	424	Szegedin . . . . . pl.	6 57	1 50	5 4	4 1, 58 "	—	—	—	—	—
746	Mehadia . . . . . pl.	—	—	10 35	—	9 54	—	Czegled . . . . . sos.	—	4 58	5 57	5 15 "	—	—	—	—	—
750	Baile Erbulane . . . . . pl.	5 51	—	10 52	9 11	10 4	497	Czegled . . . . . pl.	—	5 10	5 45	6 — "	Tr. acc. N 4	—	—	—	—
767	Orsiova . . . . . pl.	6 21	—	11 48	9 44	10 43	—	Caransebesiu . . . . . sos.	10 25	7 2	7 30	8 7 "	cl. I-III	—	—	—	—
774	Verciorova . . . . . sos.	6 50	—	—	9 53	10 52	774	Budapesta . . . . . pl.	10 31	6 50	8 30	9 — "	2 6, — m.	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	Viena . . . . . sos.	3 12	9 20	2 —	6 12 "	6 35 "	—	—	—	—

*] Acest tren express spre Orient merge numai Marti si Sambata

**] Acest tren express merge numai Mercuri-Joi- si Dumineca-Luni.

Voitek—Bocsi'a				Valkány—Perjámos				Jasenova—Oravitia—Anina			
Klm.	Statiunele	Tren mixt	Tren mixt	Klm.	Statiunele	Tren mixt	Tren mixt	Klm.	Statiunele	Tren mixt	Tren mixt
		cl. I-III	cl. I-III			cl. I-III	cl. I-III			cl. I-III	cl. I-III
—	Voitek . . . . . pleca	6:30 dim.	6:10 dim.	—	Valkány . . . . . pleca	2:35 dim.	—	38	Jasenova . . . . . pleca	8:15 dim.	8:45 ser'a
47	Bocsi'a mont. . . . . sos	9:27 "	8:16 ser'a	44	Perjámos . . . . . sos	4:45 "	—	72	Oravitia . . . . . sos	10:10 "	10:45 "
—	Bocsi'a—Voitek	—	—	—	Perjámos—Val-	—	—	—	Anina . . . . . sos	3:23 d. a.	—
—	Bocsi'a montana pleca	6:— "	5:— dim.	—	kány	—	—	—	Anina—Oravitia—	—	—
47	Voitek . . . . . sos	8:21 "	7:46 ser'a	44	Perjámos . . . . . pleca	—	10:— dim.	—	Jasenova	—	11:15 dim.
—	—	—	—	—	Valkány . . . . . sos	—	12:06 "	—	Oravitia . . . . . pleca	4:20 dim.	3:45 d. m.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jasenova . . . . . sos	6:06 "	5:33 ser'a

Arad—Timisióra			Timisióra—Arad		
Statiunele	Tren omnibus	Tren de persoane	Statiunele	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6:—	12:30	Timisióra	12:25	5:—
Arad-nou	6:26	12:54	Merczifalva	1:16	5:56
Német-Ságh	6:51	1:19	Orezifalva	1:34	6:16
Ving'a	7:28	1:50	Ving'a	2:04	6:50
Orezifalva	7:49	2:12	Német-Ságh	2:25	7:11
Merczifalva	8:09	2:30	Aradul-nou	2:54	7:44
Timisióra	8:58	3:15	Arad	3:10	8:—

Nota: Numerii cursivi insemneza orele de noapte, adica dela 6 ore ser'a pana la 6 ore dim. — Tr. acc. — tren acelerat. Tr. d. Pers. — tren de persoane. Tr. m. — tren mixt. Tr. o. tren omnibus. cl. clasa. ó. — ora. m. — minuta. Klm. — distantia in kilometri.

Ca tipariul lui Emil Hössler in Timisióra.

De-ale economiei.

(Fine)

Pamentul in care vrei se puni mazerichie si apoi doua araturi si grau trebuie:

a) gunoit bine,
b) arat tómma éra bine,
c) semanat cat se póte mai tempuriu, si
d) mazerichi'a trebuie cosita indata ce a inflorit cel pucin $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$ din ea. Cel ce nu va observá aceste 4 regule, nu va avé nici-un'a data nici mazerichia cum se cade, nici grau, cá vecinul seu, care a avut ogor si a potut ará la timp de trei ori, cu tóte cá nu a gunoit. Acum se venim la sistem'a ce a inceput a se practisá dela 1848 pana acum. Dupa cel an de eterna memoria veni administratiunea centralistica Schwarzenberg - Bach - Schmerling cu tot neamul lor si a dis: „Tot natul séu tot insul e indereptatit a folosi agrul, ogorul séu pamentul seu cum va voi. Un principiu sfant si drept, dara pentru ai nostrii, carii l'au aplicat fara a sci cum, cu atat mai stricatoriu si ruinatoriu. Ce au facut ómenii nostrii si ce fac ei in cele mai multe parti pana in diulit'a de astadi?

Au tot arat si semanat si fórté arare-ori au cules si secerat cá mai nainte, apoi au inceput a saraci si a plange, ba chiar' au blastemat, ca Ddiu iau parasit, nu se mai fac bucatele etc. Vedi bine ca nu se mai fac si nu se vor mai face, déca ei sémena in toti anii; adeca tot duci de pre pament si nu mai aduci. Óre pentru ce a-ti uitat voi, ca nu se pot luá dóne pieldi de pre un bou, si déca nu a-ti uitat acésta vorba mare si romanéscá, pentru-ce nu o tieneti?

Ei fratilor, nu asia se traisce in lume: Cine vré se-si folosésca pamentul in tot anul, trebuie se-l diréga, se-l gunoésca bine cel pucin la 6 ani odata.

Lucrul care s'ar' paré multor din dvóstra cu nepotintia. Un plugariu care are numai 3—4 vite si ara o parte, adeca: numai a 6-a parte din mosiór'a lui de 6, 8, 10 unecori si 12 juguri; ear' la un jug de pament, cá se-l díregi bine, trebuie 40—50 care de gunoiu putred, nu póte cu vitele lui se produca nici la un cas atata, giunoiu.

Si se vedeti: eu afirm si ve voi probá, ca se prea póte.

Intr'un an avem 52 septemani. Se lasam cele 5, 6 luni de érna la o parte, se luam numai dela Sangeorgiu pana la Samedru cele 6 luni, cat temp ambla pana acum, nu sciu pana cand, vitele nóstre la pasione. Se se ingrigiéscá economul, ca preste aceste 6 luni se aiba numai ce asterne sub vite, pae, toriste, buruieni verdi si uscate, séu char' frundie uscata din padure, si in cele din urma nasip fin séu pament ardieriu. asia inecat poiata s'au grajdul lui se fie tot-de-a-un'a bine aster-nut, asia inecat umedial'a séu urin'a vitelor se nu ajunga nici-odata la pielea vitelor. — Cum vin acestea vite dela camp, numai decát se le lege la iesle fara a le lasá temp se inbalige si urineze prin curte, si eu me prind in ori-ce, ca cu modul acest'a va produce in tóta septeman'a dela 2 vite un car de gunoiu, eara de nu va fi avut paie de asterntut i va fi pus pament séu nasip duca numai acest pament séu nasip pre ogorul lui, imprastie-l indata ce-l va duce si cred ca 'mi va multiami. Si fiind-

ca m'am abatut mult dela obiect, se ve mai rog, cá toti acei'a carii aveti vite gunoiu si pament, se nu asteptati cá se putrediesca acest'a in curte séu in grajd, ci trebuie facut cu el cá cu placint'a „cum se cóce ada-o incóce;“ cum aveti unu car de gunoiu in grajdurele séu ocólele vóstre, aruncati-l de-a-un'a pre car si pre temp bun, séu reu de pre car de-a un'a pre pament, si indata l'imprasciati cá se se traga si sbea mustul si-l risipiti preste tot locul, nu numai unde v'ati indatinat a face gamedile si unde apoi cade hold'a. Nu ve spariati, gunoiul pentru pament e ce'a ce e sarea pentru bucate; nu cu multimea gunoiului uscat si de multe-ori trecut in lut se ingrasia pamentul. ci cu sarea ce se afla in gunoiu; apoi ori cine va sci, ca mai multa sare e in gunoiul próspet decát in cel batut de venturi si ploii cu anii la sóre, frig si inghietiu. Nu ve ingrigiti ca asia gunoiul se usca si 'lu duce ventul. Déca nu aveti temp se greblati si readuceti acele paie uscate acasa, se le mai asterneti odata, si nu le va duce ventul, ve rog pentru Ddiu se nu le ardeti cand ve vor stá in calea plugului, ci cu ori cata neplacere si ostenéla se le cumpeniti sub brazda, pentru-ca ele acolo putrediesc si se fac adeverat gunoiu, éra pre cat temp acopere pamentul. aceste se afla sub ele cá omul imbracat cu haine de piele. Am facut probe fratilor a gunoiu numai cu paie uscate, care le am intins subtírel preste pament, le-am lasatu 4—5 luni si éra le-am adunat; pamentul s'a ingrasiat, s'a fragedit si am fost fórté multumit de productele lui; gunoiul e cá vinul, care cu

Foisióra.

Comoar'a.

Roman de Ioan Wachenhusen.

3. (continuare)

IX.

Hotarirea baronului Porsberg.

Dora cea fara incredere incepu a asculta la usia, dupa ce vediu ca a intrat in salon strainul cel cu ténut'a falósa.

Nu intelegea mult din acele ce vorbeau domni din chilia; atata inse totusi a priceput ca e vorba de lucruri cam neplacute. Peste putina vreme Erhardt Porsberg esi proptit de bratiul strainului.

Dora se trase in laturi, si se facu ca-si cauta de lucru; dar manile ei tremurau astfel, inecat nu era in stare a se prinde de ceva. O simtire ciudata trecu prin san' ele ei; totdeuna credea ca-i sbeara cineva la urechii si-i face inputare pentru ce a tacut ea despre aceea ce putea povesti, caci eata, acuma tóte es la iveala.

De fel nu s'a indoit ca a fost vorba de stapana-sa, carea judecand dupa dreptate, nu ar puté da socoteala curata despre tóte cate a-facut. Dar' óre nu a trebuit se faca asia biéta nevasta dupa ce baronul a parasit' o cu totul? Si densa nu era indatorata a descoperi aceea ce sciea, si ce nu era tréba ei ca persóna supusa stapanei sale. De ar fi barem acuma stépan'a ei acasa! ca tóte i-ar spune. Dar' numai spre séra se reintórcé din excursiune, si de bunaséma acuma si petrece timpul in voe buna, pana ce aici acasa se intempla lucruri cari nu pot se aiba sfirsit bun.

Dora nu spuse celoralalti servitori ca ce sa intemplat. Nu avea curagiula a descoperi nimenui. Alceun ea nici nu o sciea positif despre ce a fost

vorbia atunei cand cei doi domni se indepartara — tacuti si iritati.

Trecu o óra. Dora privea la baetii, carii se jucau cu voe buna in pieatia de nainte'a casei. Asia de voiosi erau, cu deosebire Jonitia, ear' féta ridea cu hohot de glumele fratelui ei.

Dora roga guvernanta, se conduca in chilia baetii. Cugetá, ca nu va fi spre stricare, déca nu sunt in cale copiii, cand se reintórcé baronul.

Intru adevér, abia ajunsera baetii in chilia lor, cand Erhardt Porsberg sosi napoi.

A venit singur, galben la fatia ca cear'a. Ceva fórté infioratoriu a trebuit se-i-se intemple, ca se se póta irita omul acesta cu un suflet asia de linisecit.

Dora tremurand privi la stapanul ei, care nu o observa, ei trecu pe langa ea intrand in chilia. Dora cadu pe un scaun.

Asia fatia au numai ómenii carora mari necasuri s'au intemplat.

Facanduse linisce, Dora se apropia eara de usia si incepu a asculta. Nu a audit inse nimica. Era tacere in chilia.

Dora incepu a se linisci. Se póte ca numai de aceea sa spariat, pentru ca si ea era partasia la pecat. Se inteparta dela usia.

Cam peste jumătate de óra baronul esi din chilia; era cu mult mai galat' fatia ca mai nainte. Barbatul cel nalt se garbovise, si tot capul ii tremur'a. Buzele, de sub mustatiile negre erau stranse la olalta, in ochii atundati in cap stralucea ceva neobiceinuit, cand se opri pe pragul usiei si 'si puse man'a pe fruntea infierbantata. Pleca inse curand mai departe spre chilia copíilor.

Dora se temea a'l urmari. Audi toiul in odaea copíilor, si audi strigatele guvernantei — dar nu cutedia a se apropia de chilia. Dupa aceea v'idiu guvernanta esind atara si fugind pe trepte in jos, ear mai terdiu — venind napoi insocita de

Nick servitoriul si omul cel mai incrediut al baronului.

Si acuma se intempla un lucru ne mai pomenit, nainte'a caruia Dora cu gróza 'si inchise ochii. Servitoriul ducea pe bratia baetielul invelit intru'o manténa, petrecut de guvernanta pana la strada, ear' baetul era fórté linisecit. Se deda-se a face cate-odata preumblare cu Nick.

Dupa acésta scena tóte se liniseira eara. Baronul se întórcé napoi in chilia, clatinanduse.

Dora se furisia in odaea copíilor. Guvernanta — asemenea reintórsa — lua in bratie fetiti'a, care se juca fara grigia cu o papusia.

— Pentru dumnedieu, ce s'a intemplat? — intreba Dora cu manile incopciate.

Guvernanta nu era in stare a scóte nici un cuvánt din gura, ci suspina numai. Dora se puse pe un scaun si incepu asemenea a suspina.

— Dómne, dómne! de ar veni cel putin dómn'a acasa! dise ea.

Pe usia intra baronul. Era imbracat in mantaua de drum, si avea in mana o traista de calatoria. Infioratóre fatia mai avea! Fara a baga in séma femeile cari erau in chilia, lua fetiti'a in bratie o scruta in fatia si o depuse earasi, indepartanduse fara a grai un cuvánt.

Dora cugeta a fi vedut nisce lacrime lucind in ochii baronului.

Acuma pricepea ea tóte.

O óra trecu, si abia pricepu si ea si guvernanta tóta treaba Baetielul nu l'au mai adus napoi, si fetitia tot intreba de frate-seu, si in absintia acestuia nu vrea se se culce.

— De-ar sosi odata baronésa! — dise guvernanta. Eu nu sum in stare a inpeca fetiti'a! Ce va fi de ea?

Dora se vaca dureros. In sfirsit putura adormi fetiti'a, si o asiedara in pat. Guvernanta 'si

cat e mai nou, atat te aprinde si imbéta mai tare. Si gunoiul care 'l duci din grajd, drept preste pament, are cu mult mai mare putere de cat cel putred; dar' se fia imprasciat la moment.

Asia déca veti vrea se produceti gunoiu si veti gunoi bine, puteti ará si semená in tot anul ce ve place; dar' fiend-ca nu ve pot aretá in care pament se puneti grau, in care ordiu, oves, un'a ve spun, cá se-o tieneti de regula.

Dupa spicóse se puneti de ale sapei, cucuruz, cartofi, pepini, napi, churechiu, bróbe si apoi dupa acestea éra se pot pune cu bun rezultat spicóse. Dintre tóte inse si preste tóte ve recomand cultur'a napilor, ori unde aveti un petec de pament, fie si numai de 2 metri □.

Se vedem acum'a cum se face agromi'a in dilele nóstre asia numita economi'a nationala, lucruri care nu se pot face, decat unde pamentul este comasat. Éca cum.

Agricultorul i-si imparte tabl'a s'a in 6 parti. In primul an 1 parte o gunoiesce, celelalte 5 le sémena cu spicóse si de ale sapei; partea bine alésa in lun'a lui Ciriseriu séu Cuptoriu cum se dice, o ogoresce, — la 6—8 septemani o intórna, si pre la finitul lui Septembre séu inceputul Octobre o sémena.

Déca e pamentul greu tienetoriu de umezala, cu grau curat, déca e arduriu, nisipos, cu secara; in al 2-lea an direge o alta a 6 parte, care in anul precedente va fi fost cu spicóse, celelalte 4 dupa plac, déca va fi avend mare lipsa de nutretiu, póte semená in lun'a lui Faur, Martie inca preste niea, trifoiu, unde? preste

puse manile crucisii pe pept si incepu a ambla prin chilia.

Amandoua scieau ca stapanul lor nu se naravese de mult cu dóm'n'a, si Dora tienea de adeverat aceea ca casul acesta s'a intemplat numai in urmareea visitei strainului, pre care numai acum a odata lau vediut in casa acésta.

Nu avea inse curagiul a 'si spune parerea Vedei nainte tóta schimbarea in viéti'a casnica a familiei, si se ingrozea engetand ca ea inca face parte din familia.

Asia trecura dóua óre. O tacere adanca misterioasa domnea in chilia. Nick nu a venit napoi, si baronésa inca nu sosise acasa.

Gubernant'a a fost de vreo diece ori jos, se véda nu a venit Nick. Acést'a intru adevér venise, dar' si strinse iute hainele si se indeparta de nou Asia o povestea acést'a bucatarés'a.

Dora asia se simtia de slaba, si de morbósa. Incat fu silita a se duce in odaea ei. si a se, culca.

Gubernant'a adormi pe scaunul, pe care siedea, inse sunarea clopotielului o tredi curand din somn.

Baronés'a sosi acasa cu voe buna, si petrecuta de dama de conversatiune ceru de cina.

Gubernant'a nu se tienea destul de tare se-i strice acésta voe buna; se temea, pentru ca copiii erau pusi sub ingrigirea ei.

— Astadi si asia nu va intreba de ei, mane inca va fi destul de timpuriu! Ca aceasta se mangaea.

Cin'a fu servita din partea damei de conversatiune, si asia gubernanta capata ingaduial'a de a se departa din chilia. Cu ingrigire privea inca si acum la baronés'a voiósa, care sub impresiunea órelor placut petrecute 'si desveli marama de dupa grumasul cel alb, 'si desplatit perul, 'si cu fati'a scaldata in bucuria pleca spre odaea de mancare.

graul sau secar'a pusa in tómn'a trecuta. Néu'a se topesce, trifoiul nostru se asiédia pre pament, incet incoltiesce fara a fi fost grapat si cresce mereu pintre spice. Dupa seceratul spicelor ese preste miriste, si éca economul nostru cámp pre la Sant'a Maria mica 'l póte cosi si face 2 care bune de pre un jug. Pana la ninsóre mai cresce asia, de pot pasce bine vitele séu oile; dara e mai bine se se cosésca si aduca verde acesa.

Déca omul nostru nu are lipsa de nutretiu, dupa secer'a va ará pamentul dires in anul prim si la al 2-lea an 'l va semená cu orz séu oves, preste cari apoi in anul III. nesmintit se arunce trifoiu; éra cu pamentul dires in al II. an va urma dupa cum am aretat mai sus la primul an. In al III. va direge a 6-a parte avend séu mai remanendu-i la liber'a dispositiune acum numai 3 table si va urmá tot cum am aretat la anul prim. In acest al 3. an omul nostru are grau curat séu secara in ogor, are ordiu ori oves cu trifoiu séu are si grau, si ordiu, si trifoiul pus preste grau, care acum se cosesce de 4-5 ori dupa loc si temp, si castiga de pre un jug cel pucin 4—5 cara de fan; in al 4-lea an éra gunoiesce a 6-a tabla si urméza cum am aretat la an. prim si de va fi pus dupa prim'a samenatura trifoiu, acést'a in al 3-lea an 'l cosesce numai una data, si apoi 'l sparge punend in acel loc séu grau curat séu in al 3-lea an pepeni, napi, cucuruz, care vor prosperá mai bine decat dupa gunoiu. In al 5-lea an direge a 5. tabla si urméza ca la anul prim. In acest an are grau, ordiu, oves secara, cucuruz séu alte de ale sapei,

X

Veduv'a.

Cam o óra mai terdiu, era chiar médiul noptii, si baronésa Porsberg nu intrebase inca nici de barbat si nici de copiii sei. Se indeparta in odaea ei de dormit ceva cam ganditóre.

Servitórea trebui se o desbrace. Dómnei Ana Porsberg ii picara aminte intemplarile dilei trecute, cari scósera un suris pe buzele rosii a le baronesei. Era o di din acele, care a trecut satisfacand intru tóte inim'a ei.

Servitórea inca era dispusa bine ca stepan'asa. Si ea ridea, cand privind in oglinda vedea fati'a vesela a stepanei sale.

— Poti merge! dise Dóm'n'a Porsberg, scolanduse de langa oglinda. Mane demineatia vreu se dorm mult!

Servitórea se indeparta. Ana Porsberg se mai apropia o data de oglinda si privi in ea. Din ochii ei strelucea multamirea.

De odata se posomori. Simti ca se afla acasa, acolo unde pentru densa e numai locul de inbracare si desbracare. Déca au trecut momentele aceste, atunci numai paratii mai priveau spre ea.

Toiul si plansul copiilor care se audia in odaea laterala, ii iritau nervele, ear intelnirea cu barbatul ei ii cauza totdeuna neplacere.

Posomorita, si desteptata din visurile ei placute 'si intórse fati'a dela oglinda. Gratiile ei admirate de lume, aici nu aveau nici un pretiu.

Pe mésa ei era o epistóla. Era scrisórea barbatului. Se uita uimit la ea Ore ce póte el se-i serie? E drept ca cam rar vorbesce cu densul. Se o deschida? Abia 'si putu s'irsi cugetul inceput si epistóla se deschisa in manile ei tremuratóre.

La sirele prime se posomori si ingalbeni Charti'a ii pica din mana.

'Si strinse capul in mani si cadu pe pat.

dupa a caror adunare póte pune secara si fie incredintiat ca va esi fórté buna. In al 6-lea an mai durege si a 6. tabla si are de tóte dupa cat a potut face cá se aibe multa esperimentare si produce pamentul pana acum. Astfelu vom avea mai pucin si vom produce mai mult si mai bun.

Inainte de a inchiea pare ca audiu din multe parti dicandumi-se: Dá bine, eu nu am lipsa de ordiu, de grau, de oves si de trifoiul teu; ci am lipsa de pane négra, de secara si de mamaliga la 5—6 copilasi O sciu acias't'a; dara tu ai lipsa si de bani: vei vinde ordiul, graul si ovesul: vei tiené o vaca la grajd cu trifoiul, si-ti va varsá o viédra de lapte la di, care face 1 fl. si cu acesti bani i-ti vei plati impositile, i-ti vei cumperá lana cá se-ti imbraci nevast'a copii, pre tine si pre ea si cu prisosul 'ti v i mai cumperá secara si cucuruziu, déca nu-ti va ajunge cat au produs cele 2 table, unde ai avut de acestea.

Una mare eróre fac toti tieranii nostrii, carii nu mai es din cucuruz si pre langa ori cate invetiaturi si sfaturi bune cate li-se dau cu gur'a, cu gasete, calindare si chiar' scieri anume economice, ca nu vor se se lase de ce séu pomenit, nu vor se aléga si se caute cutare pament ce natura are si ce soiul de bucate ar' produce mai bine.

Ei bine fratilor, diceti ca asia v'ati pomenit si ca cum au trait parintii vostrii, ve-ti trai si voi? Se me iertati numai in cele ce privesce munc'a pamentului nu lasati din cele ce ve'ati pomenit, in celelalte in tóte a-ti esit din pomenit, ve dati voi de minciuna. Au parintii vostrii beau

Asia diau ea lunga vreme. Manile erau asiediate pe genunchi, — apoi se prinse cu ele de frunte.

In sfirsit i se deschisera buzele; inim'a ii batea repede, ear sinul ei clocotea. 'Si indrepta perii de pe frunte si arunca o privire despretiutóre spre epistóla aruncata pe podelele chiliei.

O inpinse cu piciorul si mai de parte.

Dar totusi . . . Barem odata ar trebui se o cetésca pana la sfirsit, se póte ca are alt inteles.

Iute o percurse cu ochii. Tvemurand si strinandusi buza de desupt intre dinti strinse epistóla in mana. Lovi apoi cu piciorul in pamant, schimbandusi fatia cu totul.

De odata incepu a striga si a ride cu nebunia. Intiuse bratiul, si puse epistóla de asupra luminei, privind cu suris pe buze. cum se prefac in cenusia sirile unul dupa altul.

Suspina; si puse apoi manile crucisii peste peptul undulatoriu, si spinteca comesi'a, ca cum ar dori se faca loc aerului, si ridica bratiile in sus.

— Nu me tiene vrednica de pedepsa! mi serie densul — voi afla pedéps'a in mine. Ce a facut densul pentru mantuirea onorei sale, o voi sei-o mane! Óre nu suna acésta asia, ca si cum el ar fi hotarit la fapte? . . . Dar eu nu me tem de el! . . . Bine e, mai bine e acéasta asia, — dise netediendusi perul de pe frunte; asia e mai bine cel putin sum libera! Suferintiele mele vor avea sfirsit. Tóte trebuie se incete odata. Vorbele lui nu me vatama, pentru ca sum nevinovata! Si el crede ca me pedepsesce pre mine? D'apoi ca aceea a facut el dupa ce m' am dorit eu de mult! . . . Copiii? Pana acum tot greumentul a fost pe mine! I-am dat pe man'a servitorilor buni! Nu mi' oi face de tot roaba? . . . Bine e, fórté bine e asia! . . .

Ana Porsberg cadu de nou pe pat. Aerul

vinarsul cu ól'a? Au plateau pana la 20. 40 pana la 100 fl, dare, au mancau car-nuri in dile de post si in posturi mari? au scieau ce e vinul cu apa acra, ce e seracia si lesinat'a de cafea si cate alte seracii de mancari si beuturi, cate petece, cate sdrantie tote acestea la casele, la me-sele lor nu s'au pomenit. Si voi ve lasati cá veti trai si voi cum au trait ei. Nu e adeverat, nu este adeverat. Si deca nu e, apoi fiti buni si ve pugeti cu alte mani, cu alte midilóce, si cu alte planuri pe pucinul pament ce va mai remas, cá se nu remaneti si fara de acest'a. Ne place a ne laudá ca suntem romani; ei bine, tre-bue se aretam si prin fapte ca suntem ceca ce dicem cu fala. Uitati-ve la Italianii fratii nostrii, carii vin in partile nóstre, cum lucra. Si ce lucruri grele lucra ei. Prin ac-ést'a se ferésca Ddieu cí se c'éza cineva cá eu asiu infrunta pre fratii mei si nu asi fi prea indestulitu cu diligenti'a lor cu lucrul lor si tenacitatea cu care 'l lucra; nu Dne feresce; eu care tóta viéti'a mea am petrecut'o la sat, cu sateni si munc'a manilor lor, i-i cunosc mai bine decat tote ale lor, si afirm sus si tare, ca nu cred se fia pre faci'a pementului popor mai vrede-nic, mai lucratoriu decat romanul. Tóta diu'a trage cu cósa, cu furc'a, secerea, dupa cum scrie Aron si Leonat: furc'a, grebl'a strimba, cósa multor óse truda mare, palmilor invertosiare, si dupa atat'a truda vine sér'a acasa, eu numai cu indolenti'a alor nostrii nu me pociu impecá; si deca au avut drept se dica profetul, ca trei lucruri sunt urite lui Ddieu, apoi eu voiu dice: trei lucruri cer dela fratii

miei; se bee mai pucin, se nu-si schimbe portul, se nu mai fie indolenti si se lucre rational.

Asia se fie! — —

Axentie.

Feliurimi.

Tarif'a lotrilor. In timpul abia trecut se reintórse din Sicilia, napoi la Petersburg contele ruses U w a r o f f dinpreuna cu sotia-sa. Contele si-a fost cumperat in véra trecuta o vila in apropiere de Palermo, de unde facea in tóta diu'a preumblari lungi prin regiunile placute din apropiere, eara si cu sotia sa. Cu ocaziunea unei preumblari fu parchia acésta atacata de hoti din Sicilia, carii luara pre contele cu densii ear contessei ii dadu-ra drumul catra casa. Contessa facu despre cele intemperate numai decat aratare la politia, care puse tote pietrile in miscare pentru de o afla pre contele si ai preda nevast'a cadiuta intru aceste la pat, de frica si de gele — dar inzedar. — Peste cateva dile primi contessa o epistóla de cuprinsul urmatoriu: „Contele se afla in deplina senatate, si si póte redobandi libertatea, deca dómna ne solvesce noua lotrilor, sum'a, care este egala cu valórea unui rus. Terminul de platire patrudieci si opt de óre. Te státuim se nu comunicu cuprinsul epistólei cu politia, pentru ca va fi mai reu!“ Urma apoi insemnarea locului, unde are se depuna contessa epistóla cu bani. Contessa trimise numai decat la locul hotarit o epistóla cu 600 ruble, comunicand lotrilor ca dupa credinti'a ei sum'a acésta este destul de frumósa si acceptabila. Cand primira banditii epistóla si banii la mana, spusera contelui U w a r o f f ca este liber, dicandu-i in loc de remas bun urmatórele: pe un englez nu lam fi slobozit nici pentru o suma intreita, dar un rus nu e vrednic nici de pretiul acesta ce lam primit, pentru aceea 'ti redam bucuosi libertatea si pentru bagatelul acesta! Se traesci in pace domnule!

Un Solomon nou. O scim cu totii din istoria biblica ce judecati drepte aducea regele Solomon, cari si astadi se eau de pilda. Un comisariu de

politia din Paris, asia se vede ca a voit se 'si ea de mustra intru tote pre domnitoriul acest drept al jidovilor, pentru ca dupa cum se scrie de acolo dilele trecute aduse o sentintia, care ne aduce aminte destul de lamurit sentintiele lui Solomon. Cu cateva dile mai nainte au stat doi vecini naintea judecatii pentru un papagaiu. (O pasere verbitóre.) Unul dicea ca paserea a fugit intr' un moment nefericit dela densul, si s'a oprit la vecinul seu, unde a fost asteptata si primita cu bratie deschise, pana ce celalalt protesta sus si tare, si era gata a intari si cu juramant ca paserea e proprietatea lui mai de multi ani. Judecatoriul in nemarginit'a lui intieple-tiune, aduse urmatórea hotarire: „Coco“ (acesta era numele paserei), se se slobóda din caletca, ear' priesasii se se asiedie unul intr' un coltiu al salei de judecata, altul in celalalt. Paserea urmand instinctului ei neinsielatoriu, va sbura la acela pre care ea 'l cunósce si recunósce de proprietariu si stapan al ei. Papagaiul se socoti cat se socoti, dupa aceea sbura, nici la unul nici la altul, ci de adreptul la intiepleptul judecatoriu, si cu energi'a neamului lui malitios, se asiedia comod pe nasul functionariului public. „Misielule! dise inper-tientul de Coco catra judecatoriu — de juna t-a i tu?“ Servitorii abia dupa o lupta mai lunga si interesanta putura scóte pre bietul Solomon modern din ghiarele paserei — lasandu-i acésta judecatoriu-lui un nas, de care nu a avut densul in decursul intregi activitati ai lui ca functionariu public.

Lamp'a vietici omenesol are trei fescile, creerii, inim'a si plamanile. Apasa putintel creerii si fescila lor de loc se va stinge, ear dupa ea si celelalte doua, cari stau in legatura cu ea. Retienu numai pe o minuta inim'a dela batera indatinata — si de odata se sting tote trei fescile; curatia apoi plamanile de aerul care se afla in ele, si la moment va inceta sangele de a circula spre fescilele celealte doua, si 'n tote se va face linisce recelala si intanerec! — —

Cine e fericit? Acela care in lipse si necas are un adeverat prieten, care 'l ajuta, — inse cu mult mai fericit este acela care nu are lipsa de ajutoriul prietenilor!

re.oros al odaeii ii facea bine. Dar iratatiunea interna nu i dadea pace se odihnésca; de nou sari din pat, si facu se sune clopotielul peste fire, clatinand de el ca un'a fara prieseperea intreaga.

— Se vina guvernanta! dise ea servitórei inspaimantate, care se gatea chiar de culcare.

— Se va fi culcat dómna mea!

— Scóle-se!

Servitóreá fugi. Un patrariu de óra a trebuit se treaca, pana ce tenera dómna si-a mai venit in ori. In fine intra guvernanta cu fatia desperata.

Ana privi cu mirare la densa.

— De ce nu mi-ai spus'o ca baronul a trebuit se calatórésca grabnic de acasa — ne putand astepta ajungerea mea?

— Gratiósa dómna! . . .

— Dus'a si baétul cu densul?

— Dus dómna!

— De mult am cugetat noi ca ar fi timpul se 'l ducem in institut! Guvernanta, avea cu totul alta convingere, dar se bucura ca e asia, si ca densa se póte indeparta faralectiune.

— Si servitoriul a mers cu baronul?

— Da dómna!

— Bine! Poti merge!

Ana dorea se dee lucrului o colóre nebata-tóre la ochi. Cel putiu se se póta servitorii escusa naintea vecinilor cu privire la perirea baronului si a baétului.

Liniscita se culca si cu un suris multiamito adoriu. Ea era intru adever multiamita. Si-a castigat libertatea, pentru care sa luptat. Si apoi barbatul a incunosciintiat'o ca atat de densa cat si de baeti se va ingrigi si mai departe.

Era terdiu cand s'a tredit din somn. Privi lung naintea ei. O simtire ciudata o cuprinsa cu-getand ca acuma e sengura. Asia de liniscita era easa intreaga! . . . Dóra sear'a de eri! . . . Nu, nu! . . . Nu a fost vis! . . . Porsberg nu e mai mult aici cu ea!

Altcum era fórte bucuósa deca Porsberg nu o cerceta. Óre nu tremura ea totdeuna cand privind in oglinda audia pasii barbatului? Infatiesia-reá barbatului ii resir'a totdeuna visurile. De si nu privea de peccat dorintia de a placea, avea totusi teama ca-i va face barbatul inputare. Se temeá si de epistólele ce le capata acesta dela barbatii carii 'l cercetau.

Totdeuna se bucura cand barbasul nu o nepac-inea, si delaturarea totala a ei din partea barbatu-lui totusi o atinse dureros.

Acuma tote erau regulate. Barbatul i-a dis „a dio“ pe vecia, si ea scia, ca el nu va mai veni napoi nici cand.

Ana Porsberg se ridica; se simti mai usior. Astadi i-a adus guvernanta numai pre Ella cea mica, care si acuma plangea dupa frate-seu.

Se intielege ca si mama simti lipsa baetiulu-lui celui cu ochi negri si per cretiu 'Si seruta fetiia, pre carea abia acuma o facu se guste din dragos-tea cea mare de mama, si care 'si intinse man-tiiele spre guvernanta.

— Dute, dute! dise Ana in mod vetamato-riu privind spre oglinda. In oglinda vediu ea cu cat foc seruta féta obrazul guvernantei cand acést'a o scóse afara din chili'a mamei sale.

La inceput se simtia Ana cam siod. La cea mai mica miscare cugetá ca se apropia barbatul ei. Mai terdiu ridea apoi de acésta inchipuire. Oglinda asia i aretá fatia de galfeda! Dóra nu era ea palida cand era asia de multiamita cu sórtea. Naintea patului zaceau si acuma remasi-tiiele epistólei arse

Dorea se vorbésca cu Dora, si dela acésta voea se scie tote, pentru ca Dora era cunoscuta cu tote secretele familiare.

Dar astadi nici Dora nu era la loc.

A venit si a inceput a plange cu lacrimi dupa baetiul pre care tare 'l iubea, si plangea si ingrigita de sórtea fetitiei, care si a perdut pre t'ata ei; si nu era in stare a scóte din gura nici un cuvent mai de dómne.

Era nesuferita. Se vaeta, ca nu a fost ertat se ajunga treaba intru atata; facea inputare ste-panei sale ca ce va dice acuma lumea? . . .

Ana o trimise maniósa dela sine chie mand servitóreá. Dar' hain'a ei cea mai placuta asia o strangea astadi; si diademul de pe frunte asia o de reu, Totusi a avut epistol'a barbatului ceva influintia asupra sa. Uitase nainte de culcare asi suci vuelele de per in chartia, si astadi tóta toleta ei-e gresita.

Cand spre ameadu a esit cu trasura spre regularea unor ataceri, nu scia cum se privésca spre ómeni, si cum privesc ómenii spre ea. Asia i-se parea ca toti o intreaba: „e cu adeverat, ca iubitul d'tale barbat ect. ect. . .

A dat ordin, ca cat de curand se se latiesca scirea si in cerc cat de larg — ca baronul Pors-berg care in timpul din urma se ocupá cu sciintia, a plecat la o calatoria lunga sciintifica, si a luat si baétul cu sine pentru de a lasiedia intr' un institut.

— Asia de timpuriu? puteau se intrebe ómenii. A poruncit ea ca in cazul acesta se docu-menteze ca Porsberg in viétia sa a fost tot esentric.

Nevast'a tenera latind scirea acésta, facu visita si unei prietene, dela care primi sciri, ce i scósera rosiétia in fatia.

Inca de eri sér'a cercula prin orasiu vestea, ca domnul Reiner unul dintre cei mai placuti cavaleri ai damelor frumóse, s'a aflat inpuscat in chilia, si revolverul descariat era langa densul.

Ana Porsberg era paci se se vinda, aratand frica si spaim'a ce o cuprinsu la audiul acestei sciri. Dar se intari si continua conversarea cu linisce.

Cateva septamani au fost destule ca se uite Ana Porsberg ca densa e veduva. De ar fi cel putiu veduva cu adeverat, pentru ca asia ca si astadi ocupa o positia nehotarita in societate. Tot era si acuma pedeca naintea ei, pre care un o putea invinge.

Vocea femeilor c'o a jertfi pentru cei iubiti din partea lor, o schitiada un scrietoriu german (Lindner) forte nimerit in dialogul urmatoriu: Barbatul catra un amic: „Sum in mare lipsa. Poti se' mi inprumuti nisce bani!“ — Amicul: „Atata cat am, 'mi trebuie mie! Cand am mai mult, inprumut bneuros!“ — Barbatul catra amanta: „Poti se' mi inprumuti nisce bani? Sum in mare lipsa!“ — Amant' a: „Ea tot ce am scumpul meu, si mie tot 'mi mai remane destul, ca 'mi remani tu!“ — Acésta e o insusire dumnediesca a femeilor; ele binecuvanta inea fómee déca o primesc in schimb pentru iubire! — dice Lindner!

Intiolepciunea unui principe indian. — Un locoteninte colonel angles a publicat o lucrare interesanta asupra Indiei, unde a trait mult. Cartea sa este plina de anecdote pitoresci. Punem in vederea publicului nostru cetitoriu pe cea urmatóre destul de interesanta:

Oficierul engles se afla intr'o séra cu un principe indian diu Bengal in curtea palatului seu, cand o juna si frumoasa femeia veni si cadu in genunchi inaintea principelui indian. Ea plangea si era instita de un mare numer de Indieni carii se asiedia la dreapta si la stang'a ei. Principele dise cu 'o voce tare:

— Trebuie a te deda la trei lucruri: a nu plange fara se scii pentru ce, a nu te putea opri d'a plange, si a nu plange prea mult!

Jun'a femeie ridica capul in sus si dise:

— Tata, nu mai pot trai cu Tacongay.

Si apoi spuse ca sotul ei, forte gelos, o insultase intr'un mod grosolan inaintea celor'a lalte femei.

— Vino aici, Tacongay, fiu al nebuniei!

Sotul, acusat afirma ca sotia lui sarutase p'un tener.

Jun'a femeie protesta din nou plangend, si dicand ca acusarea era falsa si rugand pe principe a-i da libertatea.

Principele cugeta putin, apoi chema trei notabili, carora porunci d'a desbraca pe barbat si

pe sotia lui, nelasand acesteia din urma de cat simpla rochia pentru a si acoperi corpul.

— Inchideti-i intr'o camera gola, si mane diminétia aduceti-i inaintea mea!

Se facu intocmai dupa porunca principelui.

Nóptea era rece; a doua di diminétia li se dete celor doi arestati vesmintele pentru a-i duce inaintea principelui; dér indata ce cei doi sotii esira din camera fugira si se ascusera in locuintia lor.

D'atunci principele nu i-a mai vediu.

Va se dica i-a inpecat.

Spiritul dobitócelor. Dilele acéstea a murit la Paris Toussenet, autorul cartei „spiritul dobitócelor“. Eca cum se esprima acest scrietoriu de cei doi buhi amici ai nostrii, canele si calul:

„La inceput, Dumnedieu crea pe om si vedindu-l atat de slab, ii dete pe cane.

El insarcina pe cane d'a vedea, d'a audi, d'a mirosi si d'a alerga pentru om.

Fara cane, omul era condamnat vecinic a pribegi in marginele selbataciei. Canele este care face ca societatea omenéca se tréca din starea selbaticia in starea patriareala, dandu-i turm'a.

Fara cane, n'ar fi turma; fara turma, n'ar fi nici subsistentia usiurata, nici n'am avea lana din care se ne facem haine, prin umare nici timp de perdut, nici observatiuni astronomice, nici sciintia, nici industria. Numai canile este care a facut omului aceste placeri.

Calul este espresiunea societatii . . . Spuneti-mi cum este calul unui popor, si ve voi spune cari sunt moravurile si institutiunile lui.

Istoria calului este istoria omenirei caci calul este personificarea aristocratiei sangelui, a castei resbelnice, si tóte societatile a trebuit se tréca prin apasarea castei resbelnice.

Trebuie se adaogam ca pentru Toussenet nu esista de cat un singur cal, calul arab. Calul de curse ii para ca este un produs artificial si monstruos: „Englezii a cheltuit multime de milíone si

doue secole de sfortiari pentru a obtiné acest minunat rezultat ce se numesce calul de cursa . . . un cal etic, cu gatul concav, cu capul de capra, cu cordul subtire si c'o códa de siobolan.“

Sfat bun pentru casatoriti. Cand s'a casatorit Zschokke vestitul scrietoriu german, a facut urmatórea legatuiala cu nevasta — sa: Noi vom fi forte fericiti cat vom trai pe pamant, dar avem se facem urmatórele trei promisiuni: de adinainte tu traesci pentru mine, eu pentru tine. *Se nu ascundem secretele woul de altul, nici atunci cand am fi gresit. Se nu impartasim nimenui trebile nóstre familiare, ca se nu se amestéce streinii in ele. Si in sfirsit se nu ne superam unul pe altul, nici chiar din gluma, pentru ca din gluma de multe ori se nasc lucruri serióse.* Audit-ati casatoritor?! . . .

Intro doi americani. — Doui americani caletoresc impreuna pe drumul de fer.

— N'ai idea, dise unul din ei, de dibacia fotografilor din Boston; ast fel avem unul care, dupa ce a vediu o persóna o fotografiaza aducandu-si numai aminte de densa.

— Asta nu e nimic, respunde cele-l-alt: la Chicago avem un fotograf si mai de mirat: n'ai de cat se-i vorbesci de cine-va si-l fotografiaza indata, fara se-l vada!

Aman, ce mai minciuna! —

Intr'un salon — Se vorbesce intr'un salon de midlócele cele mai bune pentru a se scapa in cas de atac in timpul noptii: revolverul, bastonul cu sulit'a, cutitul, etc.

X . . . , consultat la rondul seu, respunde cu aerul celui mai bun priceparatoriu:

— Cea mai buna arma d'a te apara . . . este d'a nu fi atacat!

Dómne, ce om cu minte!

XI.

Hain'a de bal.

Un an trecuse. Ana nu a audit nimic nici despre barbat si nici despre baat.

A aflat Ana o prietena buna in dómn'a Senkenberg, veduv'a unui oficieriu reposat de demult, o nevésta viala, cu per negru, si ochi mari brunii.

Baronés'a Porsberg avea intru adevér mare lipsa de o amica mai intima. Dómn'a Senkenberg, consolara de demult a ei de care a despartit 'o numai casatoria ei — spre norocire nu avea avere — avea o pensiune mica, care inpregiurare o facu se se alipéca mai tare de Ana si se i servéca acesteia cu credintia.

Déca Ana era intr'o di retrasa, Veronica Senkenberg prandia la densa, efeptuia insarcinarile, o petrecea la soaree, in teatru seu la preumblare.

Amic'a era totdeonna multiamita si cu voe, mai mult din datorintia decat din firea ei. Dupa o vaduvia de doi ani si-a nitat barbatul, si tóta iubirea si-a fost concentrat'o in frate-seu Ernest Grünwald, un tener de nousprediece ani, care de multe ori avea lipsa de pensiunea surorii sale.

Ernest un oficier tener, avea un spirit vesel. Iubea tot ce e frumos, si se entusiasma pentru tot ce e nobil.

Avea o fatia bolnavicioasa, care facea inse impresiune placuta. Avea ochi asemenea surorii sale: mustatiile le grigea cu deosebire, si cand suridea se vedeau doua siruri de dinti albi si frumosi fara sminta.

Soru-sa de multiori se folosea de densul, cand avea se comunice ceva cu Ana Porsberg, si Ernest tot deuna implinea cu bucuria insarcinarea: ii para bine cand se simtia in apropierea nevastei frumoase.

Ana 'l invitase la densa de cateva ori, si el totdeuna era confus, cand acésta se asiedia pe scaun in apropierea lui, — ear acésta zabneala a tenerului, cauza placere nespuso teneri dame.

Ocasiunea acésta o folosea Ernest pentru de a se exercita in curtenire, si cu linisce sufletéca se indeparta, si cu multiamire fatia de sine, cand putea se serute man'a frumoasei nevaste fara ca se tremure.

Ana suridea cu compatimire; insarcinarile surorii sale totdeuna le comunica cu asia seriositate, ca si cum acele ar fi fost lucrurile cele mai insemnate; dar asia de ridiculos ca nici odata mai nainte i-a parut ei oficierul, o di naintea unui bal, cand adusesse ceva comisiuni d'ale surorii sale.

Ana scia bine, ca Ernest sa fost rugat de soru sa se-i incredintéze lui comisiunile; de buna séma astfel a facut el si in diua aceea in care aretá mare interesare de toalete.

— Cat de clevetitóre e Veronica! dise Ana cand s'a departat tenerul. Inca si despre hain'a mea cea mai noua in colórea paelor a vorbit fratelui ei! . . . Dar drept are bun'a Veronica! . . . Hain'a aceea de buna seama va face efect! . . . Astadi ea va veni mai timpuriu se me inbrace.

* * *

Veronica dupa cum a fost fagaduit, dona óre nainte de inceperea balului sosi la Ana, in hain'a de colórea rosei, decorata cu alb; voea se tie de fatia la inbracarea Anei, ca nu cumva se se intample ceva gresiala.

Cosutórea si servitórea se invertau pe langa Ana. Veronica nu putu se-si ascunda supriinderei simtita la vederea toaletei elegante, si cu placere 'si arunca ochii de catev'a ori peste corpul farmecatoriu al Anei.

Nu se putea destul delecta in brodariile bogate a le haine; in stot'a fina de metasa decorata cu spice de aur; in splendórea diamanturilor cari ca si stropi de roua erau asiedati pe spice.

Ana surise multiamita, cand vediu ca Veronica o privece din tóte laturile, si 'si da espresiune de nenumerate ori fraparei sale. Veronica lua in privire agera hain'a si cu o atentiune deosebita,

si spre mani'a cosutórei ici cole' mai indreptá cate ceva.

— Nu credi ca va fi prea decoletata hain'a? intreba Ana Porsberg privind in oglinda.

— Cum poti intreba asia ceva; respunde Veronica. Nu ai fi astfel de frumoasa dupa cum esci déca te-ai inveli ca o calugaritia.

Se scula si depusa un serut cald pe umerul Anei.

— Asia ar crede omul ca esci barbat! dise acést'a amenintiend in gluma cu ventréua pe amica — sa.

— Déca asi fi, dómne multi 'm ai fi invidiat pentru momentul trecut!

— Fratele teu Veronica, a fost astadi eara ridicul peste fire. Deca 'l ai fi audit vorbind despre nimirea generala care o va produce hain'a mea! . . .

— Avea dreptate! respunde Veronica, regin'a balului tu vei fi!

Veronic'a avea o inima forte buna, si numai sil'a, inpregiurarea ca era avisata la spriginul altor'a au facuto amica buna cu Ana. Ea nu se ferea nici de aceea, se 'si infrunte amic'a pentru sburdarile ei fara margini, catra cari dela despartirea ei de barbat avea mare atragere. — dar in loc de respuns primea totdeuna grobianitati dela Ana.

Veronica se vediu dara silita a se lingusi pe langa Ana, séu déca nu facea acésta, trebuea se retaca cel putin adevérul. Catra aceste mai vinea inpregiurarea ca si Veronicei ii placeau petrecile si asia cu Ana putea umbla in societate.

Nu avea copii, si asiá avea mare lipsa de societate. Seraci'a nu o lasa se se intinda prea departe, si chiar de aceea uvea lipsa de Ana, de si adese ori trebuia se facea acesteia si servitiile unei persóne supuse.

Amandoua se invelira in mantile. Servitórea le petrecu pe trepte schimband cu cosutórea nisce semne facute cu códa ochiului.

(va urma)